

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ELAZIĞ BELEDİYESİ

2014 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2015

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	2
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	4
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	11
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	12
8.	EKLER.....	43

KISALTMALAR

BKK	: Bakanlar Kurulu Kararı
ÇTV	: Çevre Temizlik Vergisi
EPDK	: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
KDV	: Katma Değer Vergisi
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Elazığ Belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu ile düzenlenmiştir.

Elazığ Belediyesinin bütçesi 5018 sayılı Kanun'a göre mahalli idareler bütçesi içerisinde yer almaktadır. Belediye, muhasebe işlemlerini Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak yürütmekte olup, mali rapor ve tablolarını ilgili Yönetmeliğe göre hazırlamakta ve tahakkuk esaslı muhasebe sistemi uygulamaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2014 Yılına ilişkin temel mali veriler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Bütçe Giderleri (TL)			
Giderin türü	2013	2014	Artış Yüzdesi
Personel Giderleri	36.394.986,76	40.960.031,07	12,54
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	6.528.144,32	6.695.680,96	2,56
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	98.762.624,40	110.977.513,00	12,37
Faiz Giderleri	1.570.173,35	1.330.764,77	-15,25
Cari Transferler	6.177.270,38	5.769.471,64	-6,60
Sermaye Giderleri	39.263.954,85	58.398.784,54	48,73
Sermaye Transferleri	89.570,69	159.327,40	77,88
Borç Verme			
Toplam	188.786.724,84	224.291.574,25	18,80

Bütçe Gelirleri (TL)			
Gelir Kalemleri	2013	2014	Artış Yüzdesi
Vergi Gelirleri	17.018.782,26	18.497.340,37	8,69
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	47.858.614,72	54.561.743,26	14,01
Alınan Bağış ve Yardımlar	10.000,00	2.600,00	-74
Diğer gelirler	122.640.548,09	149.893.117,76	22,22
Sermaye Gelirleri	24.943.742,03	1.702.340,84	-93,17
Toplam	212.471.687,10	224.657.142,23	5,73

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Kurum Bilançosunda Duran Varlıklar Ana Hesap Grubunda Yer Alan Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıkların Amortismanına Tabi Tutulmaması

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin varlıklara ilişkin genel ilkeleri düzenleyen 9'uncu maddesinin (e) bendinde, bilançoda duran varlıklar ana hesap grubu içinde yer alan maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ile diğer duran varlıkların maliyetlerini, bunlardan yararlanılan dönemlere dağıtmak amacıyla, her dönem ayrılan amortismanların birikmiş tutarlarının bilançoda ayrıca gösterileceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 178 ve 190'ıncı maddelerinde birikmiş amortisman hesaplarının, duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılacağı belirtilmiş, "Dönem sonu işlemleri" başlıklı 412'nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (11) numaralı alt bendinde ise maddi ve maddi olmayan duran varlıklar hesap gruplarında yer alan hesaplarda kayıtlı, amortismanına tabi tutulması gereken varlıklara ilişkin amortisman işlemlerinin dönem sonu işlemleri kapsamında yapılacağı hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda kurum aktifinde yer alan maddi ve maddi olmayan duran varlıkların bilançoda gerçek değerinin gösterilmesini teminen amortismanlarının hesaplanıp amortisman hesaplarında izlenmesi gerektiği açıktır.

Yapılan incelemelerde, 2014 yılı dönem sonu işlemlerinde amortisman ayrılmasına yönelik kayıtlar yapılmadığı gibi, 2014 yılında eski yıllardan devredip gelen ve 257 Birikmiş Amortisman Hesabında yer alan yaklaşık 50 milyon TL'nin muhasebe kayıtları ile kapatıldığı ve söz konusu hesabın yıl sonu bilançosunda '0' TL olarak gösterildiği görülmüştür. Bu suretle kurumun 2014 yılı bilançosunda maddi ve maddi olmayan duran varlıkların gerçek değerleri ile gösterilmediği anlaşılmıştır.

Kamu idaresi cevabında; "Bilindiği üzere Belediyeler 2006 yılında analitik bütçe sistemine geçmiş bulunmaktadır. Belediyemizin kullandığı muhasebe programında Belediyemize ait duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan maddi ve maddi olmayan duran varlıklar için herhangi bir amortisman defteri tutulmamıştır. Bahse konu varlıklar için 2006 Yılından beri amortisman ayırmaktadır. Örneğin 254. Taşıtlar Hesabını incelediğimiz zaman 2006 yılında satın alınan bir taşıtın ekonomik değeri 5 yıldır. 2006 yılından 2013 yılı sonuna

kadar amortisman ayrıldığından taşıt değerinden fazla amortisman ayrılmış bulunmaktadır. 2014 yılında ise hatanın farkına varılmış ve muhasebe kayıtlarıyla amortisman hesapları "0" olarak düzeltilmiştir. Belediyemiz tarafından 20/03/2015 tarihinde ihalesi yapılan analitik bütçe modülü programı hizmet alım işi ile amortisman defteri tutularak amortisman hesapları kaydı yapılacaktır. (EK-1)" denilmektedir.

Sonuç olarak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının nasıl çalışacağı, hangi durumlarda bu hesaba borç kaydı yapılacağı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 178 ve 179'uncu maddelerinde belirtilmiştir. Bu maddelere göre söz konusu hesaba borç kaydı yapılabilmesi ancak maddi duran varlığın kayıtlardan çıkarılması veya yılsonunda yapılan yeniden değerlendirme sonucu ortaya çıkan değer azalışlarında mümkündür. Maddi duran varlıklara ilişkin kayıtlar mali tablolarda varlıklarını sürdürürken, bir başka deyişle maddi duran varlıklar kayıtlardan çıkarılmadan, uzun yıllardır amortisman ayrıldığından bahisle tüm amortisman hesabının kapatılması gibi bir uygulama bütçe ve muhasebe yönetmeliklerinde yer alan hükümlere uygun değildir. Kaldı ki 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydı yapılırken karşılığında 500 Net Değer Hesabı çalıştırılmış, bir taraftan kayıtlı amortismanlar silinirken diğer taraftan sanki Kurum kayıtlarında olmayan varlıklar kayıtlara alınıyormuş gibi değer artışı sağlanmıştır. Mevzuata açıkça aykırı olan böyle bir işlem, mezkûr iki hesabın da mali tablolarda 50 milyon TL'nin üzerinde hatalı gösterilmesine neden olmuştur.

BULGU 2: Kurum Tarafından Gerçekleştirilen İhalede Hatalı Kesinti Yapılması

Kurum tarafından gerçekleştirilen 07.09.2009 tarih ve 2009/93717 ihale kayıt numaralı ihaleye ait evraklarda 2014 yılında hatalı kesintiler gerçekleştirildiği, bu suretle 320, 391, 600 ve 800 kodlu hesapların hatalı gösterilmesine neden olduğu tespit edilmiştir.

Kurum tarafından 07.09.2009 tarihinde başta çöp toplama, hizmet binasının temizliği ve personel çalıştırma olmak üzere birbiriyle çok da alakalı olmayan işler 56 aylığına hizmet alım yoluyla götürü bedel üzerinden ihale edilmiş ve ihale 136.932.000 TL bedelle sonuçlanmıştır.

Yukarıda bahsedildiği üzere söz konusu iş götürü bedel teklif almak suretiyle sonuçlanmıştır. Götürü bedel sözleşme 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Sözleşme Türleri" başlıklı 6'ncı maddesinde "*ayrıntılı özellikleri ve miktarı idarece*

belirlenen işin tamamı için isteklinin teklif ettiği toplam bedel üzerinden yapılan sözleşme" olarak tanımlanmıştır. Görüldüğü gibi götürü bedel sözleşmede her bir iş kalemi için ayrı ayrı birim fiyat bulunmamakta, ihale dokümanında belirlenen iş, yüklenici tarafından gerçekleştirildiğinde teklif ettiği toplam bedel kendisine ödenmektedir.

İhalenin yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan Kamu İhale Genel Tebliği'nin 79.7'nci maddesinde sözleşme giderleri ve genel giderlerin idarece hazırlanan teklif mektubu eki cetvelde ayrı bir birim fiyat kalemi olarak öngörülmeceği düzenlenmiştir. Bu düzenleme birim fiyat sözleşmeler için geçerlidir. Zira götürü bedel sözleşmelerde zaten birim fiyat teklif cetveli bulunmamakta, yüklenici ihale dokümanında öngörülen işleri tamamıyla yaptığı zaman teklif ettiği götürü bedeli almaktadır.

Kurum ile yüklenici arasında yapılan götürü bedel sözleşme sonrasında yükleniciden teklifi oluşturan unsurlara ilişkin maliyet tablosu istenmiş, yüklenici de 136.932.000 TL tutarındaki teklifinde esas aldığı maliyet unsurlarını birim fiyat teklif cetveline benzer bir surette idareye sunmuştur. Ancak, bu maliyet tablosunun gerçek manada birim fiyat teklif cetveli olmadığı unutulmamalıdır. Zira söz konusu ihale, götürü bedel üzerinden çıkılan bir ihaledir.

Kurum, bu maliyet tablosunu esas alarak aylık hakedişleri yükleniciye ödemiş ve 2014 yılına kadar gelinmiştir. 2014 yılında maliyet tablosunda yer alan "sözleşme gideri" kaleminin teklif fiyata zaten dâhil olduğu düşünülerek ilk hakedişten 51'inci hakedişe kadar ödenen tüm sözleşme giderleri gecikme faizi ile beraber yükleniciden kesilmiştir.

Yukarıda da bahsettiğimiz gibi, mezkûr iş için yapılan sözleşme, birim fiyat sözleşme değil götürü bedel sözleşmedir. Götürü bedel sözleşmede teklif birim fiyat olmadığı için, herhangi bir tutarın teklif birim fiyata dâhil veya hariç olduğunu söylemek de mümkün değildir. Kamu İhale Genel Tebliği'nde yer alan sözleşme giderinin teklif birim fiyata dâhil olduğu hususu, birim fiyat teklif alınan işler için geçerlidir. Yüklenici tarafından verilen maliyet hesabı, birim fiyat teklif cetveli değildir. Yüklenicinin kendi maliyet tablosudur. Bu maliyet tablosunda yüklenicinin sözleşme giderlerine hiç yer vermeyip söz konusu tutarı diğer unsurların içine dâhil etmesi de mümkündür. Yüklenici tarafından verilen maliyet tablosunda esas olan, ihale aşamasında teklif ettiği götürü bedelin geçilmemesidir.

Yüklenici maliyet tablosunda yer alan yaklaşık 1,8 milyon TL tutarındaki sözleşme

giderinin kurum idarecilerinin öngördüğü şekilde ödenmemesi ve hakediş hesaplamasında yüklenici tarafından idareye sunulan maliyet tablosunun esas alınması durumunda söz konusu iş ihale dokümanında belirtilen şekilde eksiksiz tamamlandığında yükleniciye teklif ettiği götürü bedelden yaklaşık 1,8 milyon TL eksik ödeme yapılacaktır ki, işin tam olarak yapıldığı bir götürü bedel sözleşmede böyle bir durumun oluşması götürü bedel sözleşme esasına uygun düşmemektedir.

Yapılan incelemelerde; yukarıda bahsedilen husus dolayısıyla yükleniciden gecikme faizi dâhil 2.523.531,57 TL kesildiği görülmüştür. Bu hatalı kesinti sonucunda 320 Emanetler Hesabı söz konusu tutar kadar eksik, 600 Gelirler Hesabı ve 800 Bütçe Gelirleri Hesabı 2.240.455,28 TL fazla, 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı ise 283.076,29 TL fazla gösterilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemizin bahse konu ihalede teklifler alınırken sözleşme gideri dahil olarak alınmış ancak hak ediş düzenlenirken sözleşme gideri ayrı olarak tekrar ödenmiştir. Yapılan hak edişlerde yüklenici firma yetkilisinin de imzası bulunmaktadır. Sorguda belirtilen Kurum ile yüklenici arasında yapılan götürü bedel sözleşme sonrasında teklifi oluşturan unsurlara ilişkin maliyet tablosu istenmemiştir. Ek'te görüleceği üzere "Yapılan İşler Listesi" adı altında hak ediş düzenlenmiş ve yüklenici firma yetkilisi tarafından da imzalanmıştır.(EK-2.1) Yüklenicinin herhangi bir itirazı olmamıştır. Sehven ödenen sözleşme gideri 13.05.2014 tarih ve 335 sayılı Temizlik İşleri Müdürlüğü tarafından gönderilen üst yazı ile firmanın alacağından mahsup edilmiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak, kamu idaresi cevabında, söz konusu ihaleye ait teklifin sözleşme gideri dâhil alındığı, yükleniciden herhangi bir maliyet tablosu istenmediği, yüklenicinin de hakedişlerde imzası bulunduğu ve hakediş aşamasında herhangi bir itirazı olmadığı ifade edilmiştir.

Öncelikle, yükleniciden maliyet analizi istenmediği kabul edilirse, her hakedişte düzenlenen "yapılan işler listesinde" yer alan birim fiyatların nasıl belirlendiği hususu gündeme gelecektir. Zira söz konusu listelerde yer alan fiyatlar ne yaklaşık maliyette yer alan tutarlardır, ne de bu yaklaşık maliyet sonucunda ulaşılan tutarların ihale fiyatına göre indirgenmiş halleridir. Ayrıca yüklenicinin hakedişlerde imzası olması olağan bir durumdur. Zira hakediş ödemeleri aşamasında yükleniciye sözleşme gideri başlığı altında da ödemede bulunulmuştur. Kesintiler ise yaklaşık 5 yıl süren ihalenin son aylarında yapılmıştır.

Söz konusu hakedişlerde baştan itibaren hatalı uygulamalar yapıldığı açıktır. Götürü bedel ile ihale edilen bir işin hakediş ödemeleri adeta birim fiyatlı bir iş gibi gerçekleştirilmiştir. Bu hataların tümünü geriye dönük olarak düzeltmek mümkün olmasa da hatalı uygulamaların devam ettirilmesi ve Kurumun ileride doğabilecek mahkeme kararları sonucunda mali külfete sokulması da doğru değildir.

Bulguda da belirtildiği üzere mezkûr iş için yapılan sözleşme, birim fiyat sözleşme değil götürü bedel sözleşmedir. Götürü bedel sözleşmede teklif birim fiyat olmadığı için, herhangi bir tutarın teklif birim fiyata dâhil veya hariç olduğunu söylemek de mümkün değildir. Kamu İhale Genel Tebliği'nde yer alan sözleşme giderinin teklif birim fiyata dâhil olduğu hususu, birim fiyat teklif alınan işler için geçerlidir. Götürü bedel işlerde esas olan işin tam olarak yapılması, teklif edilen fiyatın da tam olarak ödenmesidir. İdare tarafından yapılan kesinti sonucunda iş tam olarak yapılsa idi bile yüklenici teklif ettiği fiyatı alamayacaktı ki, bu durum götürü bedel sözleşme esaslarına aykırıdır. Bu nedenle her ne kadar götürü bedel bir işin hakedişleri birim fiyat gibi düzenlenmiş olsa da söz konusu tabloların maliyet tablosu gibi değerlendirilmesi ve toplam tutarının teklif fiyata eşit olması gerektiğinin unutulmaması gerekmektedir.

Son ve kesin hakedişte de bu hataları giderici bir düzeltme ve hesap kesimi yapılmamış olduğundan, bulguda belirtilen hesaplar mali tablolarda hatalı gösterilmiştir.

BULGU 3: İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına Hatalı Kayıtlar Yapılması

Kurum açısından indirim hakkı doğuran KDV'nin (katma değer vergisi) izlenmesi için kullanılması gereken 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının, indirim hakkı doğurmayan katma değer vergisi için de kullanılması sonucu, ödenmesi gereken KDV tutarının eksik hesaplandığı ve Maliye Bakanlığı açısından gelir kaybına (dolayısı ile vergi ziyana) neden olunabileceği anlaşılmaktadır.

10.03.2006 tarih ve 26104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 137'nci maddesinde, indirilecek KDV hesabının mal ve hizmetin satın alınması sırasında satıcılara ödenen veya borçlanılan ve kurum açısından indirim hakkı doğuran katma değer vergisinin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiş, 138'inci maddesinde ise kurumların katma değer vergisi tahsilatı yaptıkları faaliyetleri ile ilgili mal ve hizmet alımları nedeniyle yapılan gidere ait KDV'nin indirilecek KDV hesabına alınacağı

ifade edilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemeye göre sadece “kurum açısından indirim hakkı doğuran katma değer vergisinin izlenmesi” gereken İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına, indirim hakkı doğuran, doğurmayan tüm işlemlere ait katma değer vergisinin de kaydedildiği anlaşılmaktadır. Yapılan bu hatalı işlem sonucu, belediye tarafından maliye veznesine yatırılması gereken ödenecek KDV tutarının az hesaplanmasına, dolayısı ile hazine açısından vergi zıyanının oluşmasına neden olunabilecektir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz tarafından bahse konu KDV uygulaması 24.12.2014 tarih ve 1664 sayılı yazımızda görüleceği üzere 2013 yılına ait yüksek oranlı KDV ile Düşük oranlı KDV 'nin arasındaki farkı Harput Vergi Dairesi Müdürlüğü'nden iadesi talep edilmiş ve bununla ilgili işlemler başlatılmıştır.

Yapılan iade talebi, 29.04.2015 tarihinde sonuçlanarak Belediyemizin 2.116.418,46 TL vergi borcundan mahsup edilerek aradaki fark tahsil edilmiştir. Görüleceği üzere Maliye Bakanlığı açısından gelir kaybı söz konusu değildir." denilmektedir.

Sonuç olarak, kamu idaresi cevabında, ilgili vergi dairesinden iade talep edildiği, bu iadenin de 29.04.2015 tarihinde gerçekleştiği belirtilerek Maliye Bakanlığı açısından herhangi bir vergi kaybının olmadığı ifade edilmiştir.

Bulguda vergi dairesinden iade alınıp alınamayacağı değil, 191 İndirilecek KDV Hesabına hangi tutarların kaydedilip kaydedilemeyeceği hususu konu edilmiştir. Ayrıca söz konusu vergi dairesinin iade işlemini gerçekleştirirken Kurumun beyanını mı esas aldığı, yoksa Kurumun tüm hesap ve KDV kayıtlarını mı incelediği bilinmemektedir.

Kurum, diğer kişi ve kurumlara ödediği tüm KDV'leri KDV tahsilâtı yapılan bir işle ilgili olup olmadığına dikkat etmeksizin 191 İndirilecek KDV Hesabına almaktadır. Dolayısıyla devamlı olarak vergi dairesinden alacaklı durumda gözükmesi normaldir. Hâlbuki bulguda da belirtildiği gibi kurumların, sadece katma değer vergisi tahsilâtı yaptıkları faaliyetleri ile ilgili mal ve hizmet alımları nedeniyle yapılan gidere ait KDV'leri indirilecek KDV hesabına almaları gerekmektedir. Aksi bir durum, hele ki su hizmetleri gibi genel KDV oranından daha düşük KDV oranı belirlenen hizmetlerin yoğun olarak sunulduğu idarelerde, indirilecek KDV'nin hesaplanan KDV'den çok daha fazla olmasına neden olacaktır.

Yukarıda yer alan hususlara dikkat edilmediğinden 191 İndirilecek KDV Hesabı mali tablolarında hatalı gösterilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Elazığ Belediyesinin 2014 Yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, “**Denetim Görüşünün Dayanakları**” bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı “Maddi Duran Varlıklar”, “Alacak ve Borçlar”, “Gelirler”, “Diğer Dönen Varlıklar” ile “Ödenecek Diğer Yükümlülükler” hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Avukatlık Ücretinin Dağıtımında Mevzuatta Yer Alan Usul ve Esaslara Riayet Edilmemesi

Kurum, kendi lehine karara bağlanan ve tahsil olunan vekâlet ücretlerinin dağıtımında mevzuatta yazılı usul ve esaslara uymamakta, bütçe geliri olarak kaydedilmesi gereken tutarlar emanet hesaplarda bekletilmektedir. Ayrıca tahsil olunan vekâlet ücretleri yıllar itibariyle izlenmediği için üçüncü yılın sonunda bütçe geliri olarak kaydedilmesi gereken tutar tam olarak takip edilememektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Avukatlık Ücretinin Dağıtımı" başlıklı 82'nci maddesinde belediye lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin dağıtımı hakkında 1389 sayılı Kanun'un kıyas yolu ile uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

02.11.2011 tarih ve 28103 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 659 sayılı KHK'nın "Yürürlükten kaldırılan ve uygulanmayacak hükümler ile atıflar" başlıklı 18'inci maddesinin birinci fıkrasında 1389 sayılı Kanun'un yürürlükten kaldırıldığı, diğer mevzuatta 1389 sayılı Kanun'a yapılan atıfların bu KHK'ya yapılmış sayılacağı belirtilmiştir.

KHK'nın "Davalardaki temsilin niteliği ve vekâlet ücretine hükmedilmesi ve dağıtımı" başlıklı 14'üncü maddesinin ikinci fıkrasında; idareler lehine karara bağlanan ve tahsil olunan vekâlet ücretlerinden %55'inin dava ve icra dosyasını takip edene, %40'ının hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara dağıtılacağı, dağıtım sonunda arta kalan tutarın üçüncü bütçe yılı sonunda ilgili idarenin bütçesine gelir kaydedileceği ifade edilmiştir.

08.07.2012 tarih ve 28347 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Vekâlet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, tahsil olunan vekâlet ücretinin hangi usul ile dağıtılacağını, dağıtımı yapılmayacak %5'lik kısmın bütçeye gelir kaydedileceğini, limitler dolayısıyla dağıtımı yapılamayan vekalet ücretlerinin tahsilini takip eden üçüncü yılın sonunda bütçeye gelir kaydedileceğini hüküm altına almıştır.

Tahsil edilen vekâlet ücretlerinin mezkûr KHK ve Yönetmelik hükümleri çerçevesinde dağıtılması ve tahsil olunan her bir tutarın %5'lik kısmının bütçe geliri olarak kaydedilmesi

gerektiği açıktır. Ayrıca limit üstü tutarlardan hangilerinin 3 yıllık süreyi doldurduğunu izlemek amacıyla genel bütçeli kuruluşlarda olduğu gibi limit üstü tutarların kaydında seneler bazında alt hesapların kullanılması, kontrol mekanizmasının düzgün çalışması açısından önem arz etmektedir.

Kurum emanet hesaplarında yapılan incelemelerde, vekâlet ücretlerinin dağıtımında %55 ve %40'lık paylara dikkat edilmediği, %5'lik kısmın bütçe geliri olarak kaydedilmediği, limit üstü kalan tutarların yıllar bazında alt hesaplarda tutulmadığı görülmüştür. Söz konusu hususlara riayet etmemek bütçe geliri olarak kaydedilecek tutarın takibinde ciddi kontrol zafiyetleri oluşturabilecektir.

Kamu idaresi cevabında; " Belediyemiz bahse konu avukatlık vekalet ücretlerinin izlenmesinde 2014 yılı detay mizan incelendiğinde görülecektir ki 333.02.05.01 N1 Yılına ait avukatlık ücretleri, 333.02.05.02 N2 Yılına ait avukatlık ücretleri, 333.02.05.03 N3 Yılına ait avukatlık ücretleri hesaplarında izlenmektedir. Belediyemizde Avukatlık vekalet ücretlerindeki tutar limit aşımını geçmediğinden, Belediye gelirleri hesabına herhangi bir kayıt yapılmamıştır. Avukatlık vekalet ücreti dağıtımında ise ekteki belgelerde görüleceği üzere Hukuk İşleri Müdürlüğü tarafından Mali Hizmetler Müdürlüğü'ne gönderilen listeye göre ödeme yapılmıştır. Konu ile ilgili gereken hassasiyet gösterilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak, kamu İdaresi cevabında vekâlet ücretlerinin muhasebe kayıtlarında yıllar itibariyle izlendiği ve bundan sonra gereken hassasiyetin gösterileceği belirtildiğinden konunun takip eden denetim dönemlerinde izlenmesine devam edilecektir.

BULGU 2: Yevmiye Numaralarının Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde Öngörüldüğü Şekilde Verilmemesi ve Kayıt Düzenine Uyulmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 43'üncü maddesinin birinci fıkrasında, işlemlerin, yevmiye tarih ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedileceği; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir şekilde dağıtılacağı belirtilmiş, dördüncü fıkrasında ise muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verileceği hüküm altına alınmıştır. Ayrıca gerek yevmiye defteri ve gerekse büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarında bu yevmiye

numaralarının esas olduğu ifade edilmiştir.

Kurum yevmiye defterinin incelenmesi neticesinde; 2014 yılı yevmiye kayıtlarında boş yevmiyeler olduğu, bazı yevmiye numaralarının atlandığı görülmüştür. Söz konusu hususun kullanılan yazılım programından kaynaklandığı kurum idarecileri tarafından ifade edilmiştir. Mezkûr husus, 2012 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda da yer almasına rağmen, bu hatayı düzeltmek amacıyla kurum tarafından herhangi bir işlem yapılmadığı, aradan geçen yaklaşık 2 yıllık süreye rağmen yazılım programında değişiklik yapılmadığı anlaşılmıştır.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz tarafından yazılım değişikliği ihalesi 20/03/2015 tarihinde yapılmış, Mahalli idareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde öngörüldüğü şekilde yevmiye kayıtları yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak, kamu idaresi cevabında, yazılım ihalesinin güncellendiği, yevmiye kayıtlarında oluşan hataların bu değişiklikten sonra düzeltileceği belirtilmekle birlikte, bu düzeltmeler 2014 yılı hesaplarının doğru, denk ve güvenilir veriler sunmasına imkan vermemektedir. Konunun takip edilen denetim dönemlerinde izlenmesine devam edilecektir.

BULGU 3: Kurum Elektrik Faturalarında Ödenen Kayıp-Kaçak Bedeli İçin Yargı Mercilerine Başvurulmaması

Kurum hizmet birimlerine ait elektrik faturalarının incelenmesi sonucunda; kurum tarafından hukuk devleti ve adalet düşüncesi ile bağdaşmayan kayıp-kaçak bedeli adı altında bir ödeme yapıldığı, bu ödeme dolayısıyla yargı yerlerinde idarenin hakkının aranmadığı ve söz konusu ödemenin iadesi için herhangi bir dava açılmadığı görülmüştür.

Kayıp kaçak bedelinin tüketicilerden tahsil edilip edilemeyeceği hususu son yıllarda sıklıkla gündeme gelmiş, konu ile ilgili tüketici hakem heyetleri ve tüketici mahkemelerinde davalar açılmıştır. Söz konusu davalarda çeşitli kararlar verilmekle beraber 2014 yılı içinde konu Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun önüne gelmiş ve Kurul 21.05.2014 tarih ve 2013/7-2454 E. 2014/679 K. Sayılı kararı ile "*Elektrik enerjisinin nakli esnasında meydana gelen kayıp ile başka kişiler tarafından hırsızlanmak suretiyle kullanılan elektrik bedellerinin, kurallara uyan abonelerden tahsili yoluna gitmenin hukuk devleti ve adalet düşünceleri ile bağdaşmayacağına, EPDK'ya elektrik bedeli fiyatlandırma unsuru belirleme konusunda sınırsız yetki ve görev verilmediğine, tahakkuk ettirilen kayıp kaçak bedelinin tüketiciye iade edilmesi gerektiğine*" hükmetmiştir.

Kurul; aynı Kararda “*Elektrik kaybını önleme ve hırsızlıkları engelleme veya hırsız takip edip, bedeli ondan tahsil etme görevinin de bizzat enerjinin sahibi bulunan davacıya ait olduğu, tüketici olan vatandaşın faturalara yansıtılan kayıp-kaçak bedelinin hangi miktarda olduğunun apaçık denetlenebilmesi ve hangi hizmetin karşılığında ne bedel ödediğini bilmesinin, yani şeffaflığın hukuk devletinin vazgeçilmez unsurlarından olduğu*” hususunu belirtmiştir.

Bu karardan sonra Yargıtay dairelerinden birçoğu yukarıda yer alan doğrultuda kararlar vermeye başlamış ve kayıp-kaçak bedelinin tüketiciye iade edilmesine hükmetmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Üst yöneticiler” başlıklı 11’inci maddesinde belediyelerde belediye başkanının üst yönetici olduğu, üst yöneticilerin sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden sorumlu oldukları belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun ‘Belediye başkanının görev ve yetkileri’ başlıklı 38’inci maddesinin (a) bendinde ise belediyenin hak ve menfaatlerini korumanın, aynı maddenin (c) bendinde ise davacı veya davalı olarak belediyeyi yargı yerlerinde temsil etmenin veya vekil tayin etmenin de belediye başkanının görev ve yetkileri arasında olduğu ifade edilmiştir.

Yapılan incelemelerde; Elazığ Belediyesi hizmet birimleri elektrik faturalarında 2011 yılından 2014 yılı sonuna kadar dağıtım şirketlerince yaklaşık 7 milyon TL kayıp-kaçak bedeli faturalandırıldığı görülmüştür.

Yukarıda da belirtildiği üzere belediyenin hak ve menfaatlerini korumak ve davacı veya davalı olarak yargı yerlerinde temsil etmek veya vekil tayin etmek belediye başkanının görev ve sorumluluğundadır. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu tarafından verilen karar emsal alınarak, yargısal takipte bulunularak ödenen kayıp kaçak bedellerinin geri alınması mümkünken, mezkur hususta herhangi bir dava açılmayıp belediyenin menfaatinin korunmamasının mevzuata uygun olmadığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz bahse konu kurum elektrik faturalarında ödenen kayıp-kaçak bedelinin iadesi için 20.02.2015 tarih ve 274 sayılı yazımız ile Fırat Elektrik Perakende Satış Hizmetleri A.Ş. Müdürlüğüne yazı yazılmıştır. Ancak ilgili firma

tarafından 02/03/2015 tarihi ve 2015/399 sayılı yazı ile ödenmeyeceği hususunda Belediyemize yazı gönderilmiştir. Kayıp kaçak bedellerinin mahkeme kanalıyla tahsili için gereken işlem başlatılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak, kamu idaresi cevabında kayıp-kaçak bedellerinin tahsili amacıyla yargısal sürecin başlatılacağı bildirildiğinden konunun takip eden denetim dönemlerinde izlenmesine devam edilecektir.

BULGU 4: Bir Kısım Vergi ve Harçların Hatalı Tahakkuk Ettirilmesi

Elazığ Belediyesinin 120, 600 ve 800 numaralı hesaplarının incelenmesi sonucunda: söz konusu hesaplara kaydedilen ilan ve reklam vergisi, eğlence vergisi, işgal harcı, tatil günlerinde çalışma ruhsat harcı ve iş yeri açma izni harcı tahakkuklarında hatalar olduğu, bu suretle ilgili hesapların doğru gösterilmediği tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 24.05.2013 tarih ve 6487 sayılı Kanun'la değişik 96'ncı maddesinin birinci fıkrasında Bakanlar Kurulu'nun bu Kanun'da en az ve en çok miktarları gösterilen vergi ve harçların tarifelerini belediye grupları itibarıyla tayin ve tespit edeceği hüküm altına alınmıştır.

Bu maddeye göre Bakanlar Kurulu 2014 yılında geçerli olmak üzere 21.10.2013 tarih ve 2013/5585 sayılı Kararname ile maktu vergi ve harç tarifelerini belediye grupları itibarıyla belirlemiş ve yürürlüğe koymuştur.

10.02.2014 tarih ve 2014/5896 sayılı Kararname ile yukarıda ismi geçen Kararname yürürlükten kaldırılmış, 19.05.2013 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere de yeni tarifeler belirlenmiştir.

Daha sonra ise 01.03.2014 tarih ve 28928 sayılı Resmi Gazete'de 6527 sayılı Kanun yayımlanmış ve Kanun'un 5'inci maddesi ile 2464 sayılı Kanun'un 96'ncı maddesinin (A) fıkrasına bir paragraf eklenmiştir. Bu paragrafta 2464 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde (ilan ve reklam vergisi), 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (III) numaralı bendinde (eğlence vergisi), 56'ncı maddesinde (işgal harcı), 60'uncü maddesinde (tatil günlerinde çalışma ruhsat harcı) ve 84'üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde (iş yeri açma izin harcı) yer alan maktu vergi ve harç tarifelerinin Kanun'da belirtilen en alt ve en üst sınırları aşmamak şartıyla mahallin çeşitli semtleri arasındaki sosyal ve ekonomik farklılıklar göz

önünde tutularak ilgili belediye meclislerinin önerisi, İçişleri Bakanlığı'nın görüşü ve Maliye Bakanlığı'nın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu'nca tespit edileceği hüküm altına alınmıştır.

6527 sayılı Kanun'un Geçici 7'nci maddesinde ise yukarıda bahsedilen Bakanlar Kurulu'nca tespit edilecek karar yürürlüğe girinceye kadar 2013 yılında uygulanmak üzere belediye meclislerince belirlenmiş olan vergi harç ve tarifelerin uygulanmaya devam edeceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak;

- 21.10.2013 tarih ve 2013/5585 sayılı Kararname'nin hiçbir hükmü kalmamıştır. 2014 yılının herhangi bir tarihi için bu Kararname'nin uygulanması mümkün değildir. Kararname yürürlükte iken yapılan tahakkukların düzeltilmesi şarttır.
- 10.02.2014 tarih ve 2014/5896 sayılı Kararname 01.01.2014 ila 28.02.2014 tarihleri arasında yürürlükte kalmıştır.
- 01.03.2014 tarihi itibarıyla ise 2013 yılında uygulanmak üzere belediye meclislerince belirlenmiş olan vergi harç ve tarifelerine geçiş yapılmıştır.

Yapılan incelemelerde; yukarıda bahsedilen vergi ve harçların tahakkuklarında 2013 ve 2014 yıllarında gerçekleşen mevzuat değişikliklerine anında uyum sağlanamadığı, yılın başında tüm yıl için yapılan bir kısım tahakkukların daha sonraki mevzuat değişiklikleri ile beraber doğru olarak düzeltilmediği, 01.03.2014 tarihinden itibaren yapılan kanunî değişikliğe 2014 yılında uyum sağlanamadığı görülmüştür.

Sonuç olarak; ilan ve reklam vergisi, eğlence vergisi, işgal harcı, tatil günlerinde çalışma ruhsat harcı ve iş yeri açma izin harcı tahakkuklarında mevzuat değişikliklerine uyulmayarak 120, 600 ve 800 numaralı hesapların hatalı gösterilmesine neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "Bilindiği üzere 21.10.2013 tarih ve 2013/5585 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile 19/05/2013 tarihinden geçerli olmak üzere bazı maktu vergi ve harç tarifeleri belediye grupları itibarıyla belirlenmiş ve yürürlüğe konmuştur.10.02.2014 tarih ve 2014/5896 sayılı Kararname ile ismi geçen Kararname yürürlükten kaldırılmış, 19/05/2013 tarihinden geçerli olmak üzere de yeni tarifeler belirlenmiştir.Ancak daha sonra 01.03.2014 tarih ve 28928 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan 6527 Sayılı Kanuna eklenen geçici 7 'nci maddeyle, 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanununda Belirtilen vergi ve harçlarla ilgili daha önce yayımlanmış olan, 10.02.2014 tarih ve 2014/5896 sayılı Bakanlar Kurulu

Kararnamesinin 01.03.2014 tarihi itibari ile yürürlükten kaldırıldığı ve 2013 yılında uygulanmak üzere Belediye Meclislerince belirlenmiş olan vergi ve harç tarifelerinin uygulanmasına devam edileceği belirtilmiştir. Ancak 01.03.2014 tarihi ve 28928 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6527 Sayılı Kanuna eklenen geçici 7 'nci maddeyle, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda tekrardan bir değişikliğe gidildiğine dair Belediye Başkanlığımıza bilgi verilmediği, Bakanlığın sitesinde de yayımlanmadığı ve bu değişikliğe dair bir bilgimiz bulunmamasından dolayı söz konusu vergi ve harçlar ile ilgili en son yayımlanmış olan 10.02.2014 tarih ve 2014/5896 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi uygulanmıştır.

Sonuç olarak; Sayıştay Başkanlığı müfettişlerince hatalı olarak tahakkuk ettirildiği bildirilen bazı maktu vergi ve harçlarla ilgili gerekli incelemeler yapıp, eksik veya fazlalık tespit edilen tahakkuklar ile ilgili gerekli düzeltme kayıtları oluşturulacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak, kamu idaresi cevabında söz konusu hatanın sebepleri anlatılmış, eksik ve fazla tahakkukların düzeltileceği bildirilmiştir. Ancak yapılan hatalı tahakkuklarla ilgili Kurum tarafından şu ana kadar yapılan herhangi bir işlemde bahsedilmemiştir.

BULGU 5: Hizmet Alım Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin İhale ve Bu İhaleye İlişkin Uygulamanın Mevzuata Aykırı Olarak Gerçekleştirilmesi

Elazığ Belediyesi tarafından gerçekleştirilen taşıt kiralama ihalesinin incelenmesi neticesinde; ihale kapsamında yabancı menşeli, 1600 cc motor hacminin üzerinde araçlar kiralandığı, alınan araçlardan bir kısmının teknik şartnamede yer alan özellikleri taşımadığı, bazı araçlar için kasko değerinin %2'sinin üzerinde olan fiyat tekliflerinin kabul edilerek ihalenin sonuçlandırıldığı, araçların bir kısmının kanunen öngörülmeven makamlara tahsis edildiği görülmüştür.

Elazığ Belediyesi tarafından 08.10.2014 tarihinde taşıt kiralama ihalesi yapıldığı ve yüklenici ile 14.11.2014 tarihinde sözleşme imzalandığı görülmüştür. Söz konusu ihale ve uygulamada yapılan hatalar aşağıda maddeler halinde anlatılacaktır.

A) Kiralanan araçların 1600 cc motor hacminin üzerinde olması ve yabancı menşeli araçlar kiralınması

237 sayılı Taşıt Kanunu'nun 12'nci maddesinde hizmet alımı suretiyle edinilecek taşıtların cinsi, adedi, yaşı, hangi hizmetlerde kullanılacağı, kaynağı, yabancı menşeli olup

olmayacağı ve diğer hususlar için gerekli esas ve usûllerin Bakanlar Kurulu'nca saptanacağı belirtilmiş, bu maddeye dayanılarak 2006/10193 sayılı BKK ile "Hizmet Alımı Suretiyle Taşıtların Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller" yürürlüğe konulmuştur.

Bu Usul ve Esaslar'ın "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde yabancı menşeli taşıtların Kanun'un 10'uncu maddesinin beşinci fıkrası uyarınca yerli muhteva oranı % 50'nin altında kalan taşıtları ifade ettiği, "Genel Esaslar" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, hizmet alımı suretiyle yabancı menşeli binek ve station-wagon cinsi taşıtların edinilmesinin, Kanun'un 10'uncu maddesinin beşinci fıkrasında öngörülen makam ve hizmetler ile sınırlı olacağı, aynı fıkranın (c) bendinde, bazı istisnalar dışında binek ve station-wagon cinsi taşıtların motor hacminin 1600 cc'yi geçmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Elazığ Belediyesi tarafından 25 adet binek araç için ihaleye çıkılmış, teknik şartnamede yukarıda yer verilen Usul ve Esaslara aykırı bir şekilde bu araçlardan 7 tanesinin 2000 cc olması gerektiği belirtilmiş ve ihale bu şekilde sonuçlandırılmıştır. Ayrıca ihale sonrasında yüklenici tarafından 7 adet Opel Insignia ve 18 adet Hyundai Accent Blue markalı araç idareye teslim edilmiştir. Yerli muhteva oranı %50'nin üzerinde olan araçlar yıllar itibarıyla Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Genel Müdürlüğü tarafından internet ortamında ilan edilmektedir. Sanayi Genel Müdürlüğü tarafından ilan edilen "Ülkemizde 2014 Yılı İçinde Üretilen Araçların Yerli Muhteva Oranı" başlıklı tablo incelenmiş, yüklenici tarafından teslim edilen araç marka ve tiplerine söz konusu tabloda rastlanılmamıştır.

Kurumun mevzuata aykırı şekilde öngörülenin üzerinde motor hacmine sahip ve yerli olmayan araç kiralaması uygun bulunmamaktadır.

B) Kurum'a teslim edilen araçların teknik şartnameye uygun olmaması

İhale dokümanında binek araçlardan 7 tanesinin motor gücünün 140 BG olması gerektiği belirtilmiştir. İdareye teslim edilen araç listesi ve ruhsat fotokopilerinin incelenmesi neticesinde; yüklenici tarafından teslim edilen araçlardan Opel marka, Insignia tipi araçların söz konusu şartı taşımamasına rağmen idarece kabul edildiği görülmüştür. Mezkûr araçlara ait ruhsatlarda araçların motor gücü 96 kw (yaklaşık 128 BG) olarak belirtilmiş olmasına rağmen, idarece araçlar kabul edilip hizmete alınmış, bu suretle ihale dokümanına ve mevzuata aykırı işlem tesis edilmiş, teknik şartnameye uymayan araçlar için yükleniciye herhangi bir ceza kesilmemiştir.

C) Araç kasko değerinin %2'sinin üzerinde araç kiralama işlemi yapılması

Hizmet Alımı Suretiyle Taşıtların Edinilmesine İlişkin Esas ve Usullerde 02.10.2014 tarihinde değişikliğe gidilmiş ve kiralanacak araçlarda kasko değerinin %2'sinin geçilmeyeceğine ilişkin hüküm Esas ve Usuller'e eklenmiştir. Yapılan incelemelerde binek araç olarak 3 tip araç alındığı, bu araçlardan Hyundai marka araçlarda bu hükme aykırı olarak teklif edilen birim fiyatların kabul edildiği ve araçların teslim alındığı görülmüştür.

Aşağıdaki tabloda alınan aracın modeli, 2014 yılı ocak ayı itibariyle kasko değeri, teklif edilen birim fiyat, ödenecek aylık tutar ve kasko değerinin %2'sine yer verilmiştir. Bu tablodan da görüleceği üzere; mevzuata aykırı olarak gerçekleştirilen söz konusu işlem, ödemeler gerçekleşmeye başlamasından itibaren kamu zararına ve bu işlemler hakkında karar alanlar ile uygulayanlar hakkında tazmin hükümlerinin oluşmasına sebebiyet verebilecektir.

Araç Kirası Hesap Cetveli					
Araç Cinsi	Kasko Değeri TL	Teklif Birim Fiyat Gün/TL	Ödenecek Aylık Tutar TL	Kasko Değerinin %2'si TL	Araç Başına Aylık Fazla Tutar TL
Hyundai Accent	57.390	49,00	1470,00	1147,80	322,20

D) Kanun'da öngörülmemiş makamlara araç tahsis edilmesi

237 sayılı Taşıtlar Kanunu'nun "Taşıtların Verilecekleri" başlıklı 4'üncü maddesinde emirlerine ve zatlara binek otomobili verilenlerin (1) sayılı cetvelde, makam hizmetlerine tahsis edilen taşıtların ise (2) sayılı cetvelde gösterildiği ifade edilmiş, "Cezalar" başlıklı 16'ncı maddesinde ise kanunen bir makama veya işe tahsis olunmadığı hâlde hakikati tağyir ile bu taşıtlardan istifade eden ve ettirenler hakkında bir seneye kadar hapis cezasına hükmolunacağı ve bu yüzden hasıl olan masraf ve zararların genel hükümlere göre tazmin ettirileceği hüküm altına alınmıştır.

İhale sonucunda teslim alınan araçların görevlendirme kağıtları ile teslim tutanakları incelenmiş, bu araçlardan 7 adet 2013 model, 2000 cc, Opel marka, İnsignia tipinde aracın 4

tanesinin belediye başkan yardımcılara, 1 tanesinin özel kalem müdürüne, 1 tanesinin özel kalemde görevli bir şahsa teslim edildiği, 1 tanesinin ise başkan koruma aracı olarak görevlendirildiği görülmüştür. Belediye başkan yardımcıları, özel kalem müdürü ve özel kalem müdür yardımcısı Kanun'un (1) ve (2) sayılı cetvellerinde sayılan makamlarda yer almamaktadır. Bu nedenle ne emir ve zatlarına ne de makamlarına araç tahsisi mümkün değildir. Bu kişiler ancak hizmet gereği ihtiyaç halinde idareye ait araçları kullanabileceklerdir. Bu işlem için de araçların bizzat kendilerine veya şoförlerine teslim edilmesine, bu araçların başka işlerde kullanılmasının engellenmesine gerek bulunmamaktadır. Aksi bir uygulama mevzuata uygun olmadığı gibi, Taşıt Kanunu'nun 16'ncı maddesinde belirtilen cezaların uygulanmasını da gerektirecektir.

Kamu idaresi cevabında; "A) 2014 yılı hesaplarının denetimi sonucunda Sayıştay Denetçisince hazırlanan ilgi sorgu kâğıdının 8-a. maddesinde; Belediyemizce kiralanılan araçların 1600 cc motor hacminin üzerinde olması ve yabancı menşeli araçların kiralanması uygun bulunmadığı belirtilmiştir.237 sayılı Taşıt Kanunu'nun 12. maddesiyle hizmet alımı suretiyle araç temininde dikkat edilecek hususlarda Bakanlar Kurulu'nun 2006/10193 sayılı Kararına atıfta bulunulmuştur. Söz konusu kararla;

"Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller"in yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığı'nın 9/3/2006 tarihli ve 3474 sayılı yazısı üzerine, 237 sayılı Taşıt Kanununun 12 nci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 17/3/2006 tarihinde kararlaştırılmıştır. Bu kararın 5. Maddesine göre; kamu hizmetlerinin gerektirdiği taşıt ihtiyacının hizmet alımı yoluyla karşılanmasının temel amacı, kamudaki taşıt giderlerinin asgari seviyeye indirilmesi ve kaynakların savurganlığa yol açılmadan, bütçe olanaklarıyla uyumlu bir biçimde kullanımının sağlanmasıdır. Yine aynı kararın 6. Maddesine göre; Hizmet alımı suretiyle taşıt edinilmesinin gerektirdiği giderler kurum bütçesinde öngörülen ödenekler çerçevesinde karşılanmasının sağlanmasıdır. Söz konusu Hizmet alımında bu hususlara riayet edilmiş, Belediyenin onaylanmış bütçesinin faslındaki ödenekler aşılmamıştır.

Yazınızda; Bakanlar Kurulu'nun kararına rağmen, araç kapasitesinin 1600 cc nin üzerinde olmaması ve yabancı menşeli taşıt niteliğinde olmaması gerektiğine ilişkin hükümlere aykırı davranıldığı iddiası yer almaktadır. Söz konusu Bakanlar Kurulu kararı 2006 yılına aittir. Günümüz teknolojisinde 2000 cc araçlar orta sınıf nitelikte kalmakta ve

yakıt harcamalarının diğer cc deki araçlardan herhangi bir fazlalığı bulunmamaktadır." denilmekte ve kiralanan araçlarşa ilgili yakıt tüketimi bilgileri verilmektedir.

Devamında da "Görüldüğü gibi 2000 cc araç tercih edilmekle Belediyemizin bütçesinden ödenen yakıt miktarının minimuma indirilmesi sağlanmıştır.

Bu arada Bakanlar Kurulu Kararıyla hizmet alımlarında yerli menşeli olmasına dikkat edilmesinin istenilmesi de, Türkiye'de otomotiv sektörünün gelişmesi ve otomotivde iş gücü yaratılmasının istenilmesindedir. Sorgunuzda bahsi geçen 18 adet Hyundai araç Kararda yer alan yerli menşeli tanımına uymasa da, İzmit'te, 25 Eylül 1995'te temeli atılan ve rekor bir sürede tamamlanıp 1997 yılının Temmuz ayında seri üretime başlayan Hyundai Assan Fabrikası, 20 Eylül 1997'de gerçekleştirilen törenle açılmıştır. Fabrika, İzmit-Alikahya beldesinde 1 milyon m²'lik mevcut alana, 233 bin m²'lik fabrika sahasına ve 108 bin m²'lik kapalı alana sahiptir. İlk etapta 180 milyon dolarlık yatırımla kurulan fabrikanın, şu an 200 bin adetlik üretim kapasitesi bulunuyor.

Bu nedenle Hyundai marka araç alımının da işin özünde Bakanlar Kurulu Kararıyla çelişmediği kanaatindeyiz.

B) 2014 yılı hesaplarının denetimi sonucunda Sayıştay Denetçisince hazırlanan ilgi sorgu kâğıdının 8-b. maddesinde; Belediyemize teslim edilen araçların teknik şartnameye uygun olmaması nedeniyle yükleniciye herhangi bir ceza tespit edilmiştir.

Belediyemiz tarafından Beygir gücü eksik araçlar için yükleniciye ceza kesilmiştir. Ceza kesintisine mahsup fişi ektedir.(EK-5.1)

C) 2014 yılı hesaplarının denetimi sonucunda Sayıştay Denetçisince hazırlanan ilgi sorgu kâğıdının 8-c. maddesinde; Belediyemizce kiralanan araçların kasko değerinin % 2 sinin üzerinde araçlar olduğu tespit edilmiştir.

Belediyemiz tarafından araç kiralama ihalesi ek'te görüleceği üzere 08/09/2014 tarihinde ilan edilmiş 08/10/2014 tarihinde de ihalesi yapılmıştır. (EK-5.2) Bahse konu madde ise 02.10.2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu tarihte ihaleye ait zeyilname süresi geçtiğinden ihale şartlarında herhangi bir değişiklik yapılamamıştır. Ayrıca ihaleye herhangi bir itiraz da gelmemiştir.

D) 2014 yılı hesaplarının denetimi sonucunda Sayıştay Denetçisince hazırlanan ilgi sorgu kâğıdının 8-d. maddesinde; ; Belediyemizce kiralanan araçların Kanun'da öngörülmeven makamlara araç tahsis edilmesi tespit edilmiştir.

Kamuda öngörülmeven kişilere makam Aracı tahsis edilmesi gibi bir uygulamamız yoktur. Belediyelerin görevleri 5393 sayılı Kanununun 14. maddesinde tek tek sayılmış olup, bu görev gereklerini yerine getirmek için Belediyemizde bir fiil hizmet gören sorgunuzda yer alan Başkan yardımcıları ve diğer görevlilerin bu hizmetleri sırasında belediye hizmet araçlarından yararlanmalarını sağlamak için düzenlenen görevlendirmeler aracı makam aracı haline getirmedeği gibi aracın fiilen kamu hizmetinde kullanılmadığına ilişkin bugüne kadar hiçbir saptama bulunmamaktadır." denilmiştir.

Sonuç olarak, A) Kamu idaresi cevabında, taşıt kiralamasında bütçe ile öngörülen ödeneklerin aşılmadığı, bulguda belirtilen Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Usul ve Esasların 2006 yılına ait olduğu ve günümüz teknolojisine uyum sağlamadığı, 2000 cc araç olarak yakıt tasarrufu sağlandığı, Hyundai marka araçlar her ne kadar 2014 yılı için yerli üretim sayılmasa da mezkur araç markasına ait Türkiye'de çok büyük üretim kapasitesine sahip bir tesisin olduğu, bu nedenle bu araçları kiralamanın yukarıda bahsedilen Bakanlar Kurulu Kararının özüne uygun olduğu ifade edilmiştir.

Öncelikle, bir iş için bütçeye ödenek konulması ve söz konusu işte ödeneğin aşılmaması o işin mevzuata uygun olduğu anlamına gelmez. Ayrıca idarelerin mevzuatın açık hükümleri yürürlükte iken mevzuatın özüne inmeleri veya onları günümüz teknolojisine uygun bulmamaları, bu nedenle de iş ve işlemlerinde mezkur mevzuata uymamaları düşünülemez. Aksi bir durum her idarenin kanun koyucu veya Bakanlar Kurulunun yerine geçerek kendine göre mevzuatı yorumlamasına yol açacaktır ki bu da kamu düzeninin bozulmasına ve keyfi uygulamaların yaygınlaşmasına sebep olacaktır. Bulguda belirtilen Usul ve Esaslar halen yürürlükte bulunmaktadır. Bu Usul ve Esaslara göre yabancı menşeli veya 1600 cc motor hacminin üzerinde araç kiralınması mümkün değildir.

Bununla birlikte Kurum tarafından yapılan araçlara ait yakıt karşılaştırması da tam olarak doğruyu yansıtmamaktadır. Zira Kurum dizel araçlarla benzinli araçların yakıt tüketimlerini kıyaslamıştır. Bulguda bahsedilen konu hakkında daha doğru bir kıyaslama yapılabilmesi için yerli ve 1600 cc dizel bir araçla Kurumun kiraladığı 2000 cc dizel yabancı menşeli aracın kıyaslanması gerekmektedir. Zira dizel araçlar yakıt tasarrufu sağlasa da ilk

alım fiyatlarının benzinli araçlara göre çok yüksek olduğu da bir gerçektir. Dolayısıyla dizel bir araç için verilen kiralama bedeli emsali bir benzinli araca göre çok daha yüksek olabilecektir. Kaldı ki bulguda dizel araç alınmaması gerektiğine dair herhangi bir hükme yer verilmemiştir. Kurum yakıt tasarrufu sağlamak için 1600 cc veya altında bir dizel aracı da pek tabii kiralayabilecektir. Böylece hem 2000 cc bir dizel araca göre çok daha fazla tasarruf imkanı sağlayacak hem de mevzuata uygun hareket etmiş olacaktır. Ayrıca, yakıt tasarrufu sağlanması gibi bir amaç, yürürlükte bulunan ve uyulması gereken mevzuata aykırı işlem yapılmasını haklı ve yerinde göstermemekte, o işlemi mevzuata uyarlı hale getirmemektedir.

B) Kamu idaresi cevabında, kuruma teslim edilen ve teknik şartnameye uygun olmayan araçlar için cezai işlem uygulandığı belirtilmiş, ancak araçların değiştirildiği hakkında herhangi bir bilgiye yer verilmemiştir. Kurum tarafından yapılan kesintiler incelendiğinde teslim alınan ve teknik şartnameye uymayan araçlardan sadece bir tanesi için bir kerelik kesinti yapıldığı görülmüştür. Hâlbuki teknik şartnameye uymayan 7 araç bulunmaktadır ve bu araçlar değiştirilmediği için aynı aykırılık her gün işlenmektedir. Taraflar arasında imzalanan sözleşmenin “Cezalar ve Sözleşmenin Feshi” başlıklı 16’ncı maddesinde işin sözleşme ve diğer dokümanlara uygun gerçekleştirilmemesi halinde her bir aykırılık için ceza kesileceği hüküm altına alınmıştır. Ayrıca esas olan aykırılığın giderilmesi ve ihale konusu işin dokümana uygun şekilde gerçekleştirilmesinin sağlanmasıdır. Bu sağlanamıyorsa sözleşmenin 16.3’üncü maddesine göre sözleşmenin feshedilmesi gerekmektedir. Bir kereliğine sadece bir araca ceza kesip, aynı araçlarla işin devam ettirilmesi hem taraflar arasındaki sözleşmeye hem de ihale mevzuatına aykırıdır.

C) Kamu idaresi cevabında, ihalenin 08.10.2014 tarihinde yapıldığı, kasko değerinin %2’sinin geçilmemesi gerektiğini belirten Bakanlar Kurulu Kararının ise 02.10.2014 tarihinde yürürlüğe girdiği, bu nedenle zeyilname süresi kalmadığından ihalenin bu şekilde tamamlandığı belirtilmiştir. Her ne kadar zeyilname için yeterli süre kalmasa da ihalenin bu şekilde tamamlanması bir zorunluluk değildir. Zira isteklilerin teklif ettiği fiyatlar alındıktan sonra gerek ihale komisyonu gerekse ihale yetkilisi teklif edilen tutarları mevzuata göre yüksek görüp ihaleyi iptal edebilirdi. Ancak her iki iptal durumu da gerçekleşmemiş ve söz konusu iş, mevzuata aykırı bir şekilde yüksek tutarlar üzerinden ihale edilmiştir.

D) Kamu idaresi cevabında, herhangi bir makama araç tahsis edilmediği, araçların belediye hizmetlerinde kullanıldığı ifade edilmiştir. Yapılan incelemelerde bulguda belirtilen Opel Insignia marka araçların yükleniciden teslim alınmasını müteakip Başkan yardımcıları

adına şoförlerine tutanakla teslim edildiği görülmüştür. Şayet araçlar herhangi bir makama tahsisli değilse böyle bir tutanak düzenlenmesine ve aracın teslim edilmesine de ihtiyaç yoktur. Destek hizmetleri bünyesinde oluşturulacak bir havuzdan belediye hizmetleri için ihtiyaç duyulması durumunda araç görevlendirme yazıları ile araçlar kullanabilecektir. Aksi bir durumda, araç sadece teslim edilen kişiler tarafından kullanılacak ve zımni olarak makam aracı hüviyetine girecektir ki, bu ise 237 sayılı Taşıt Kanunu'na aykırıdır.

BULGU 6: Hizmet Alım Suretiyle Gerçekleştirilen İhale Kapsamında Çalışan Personele Yüklenici Tarafından Eksik Ücret Ödenmesi

Kurum tarafından gerçekleştirilen 07.09.2009 tarih ve 2009/93717 ihale kayıt numaralı ihaleye ait evrakların incelenmesi sonucunda; söz konusu ihale kapsamında çalışan ve asgari ücretin üzerinde ödeme öngörülen personele yüklenici tarafından eksik ücret ödendiği görülmüştür.

Kurum tarafından 07.09.2009 tarihinde başta çöp toplama, hizmet binasının temizliği ve personel çalıştırma olmak üzere birbiriyle çok da alakalı olmayan işler 56 aylığına hizmet alım yoluyla götürü bedel üzerinden ihale edilmiş ve ihale 136.932.000 TL bedelle Hazar Sos. Hiz. Yemek İnş. Tic. Ltd. Şti. üzerinde kalmıştır.

İhaleye ait idari şartnamenin 47, sözleşmenin ise 14'üncü maddesinde; yürürlükteki fiyat farkı kararnameyi uyarınca yükleniciye fiyat farkı verileceği belirtilmiş, ihale tarihinde yürürlükte bulunan fiyat farkı kararnameyi hem 7 hem de 8'inci maddeleri uyarınca fiyat farkının hesaplanacağı ifade edilmiştir.

İhale tarihinde yürürlükte bulunan Kamu İhale Genel Tebliği'nin 83'üncü maddesinde personel ücretleri ile ilgili fiyat farkı hesabı ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır. Maddede temel olarak asgari ücretin üzerinde bir ödeme öngörülen işçiliğin a_1 olarak belirlendiği durumlarda asgari ücretteki artış miktarı kadar, işçiliğin a_2 olarak belirlendiği hallerde ise asgari ücretteki artış oranı kadar personel ücretinin arttırılacağı ve bunun bordroya yansıtılacağı belirtilmiştir.

Kurum tarafından yapılan ihaleye ait dokümanda fiyat farkının bir bütün olarak uygulanacağı belirtilmiş, a_1 katsayısı için 0.41, a_2 katsayısı için ise 0.09 katsayısı öngörülmüştür. Ayrıca fiyat farkı kararnameyi 8'inci maddesine göre her bir personel için asgari ücretteki artış tutarı kadar bir meblağ yükleniciye ödenmiştir.

Dolayısıyla idare 8'inci maddeye göre tüm personel için fiyat farkı vererek asgari ücretteki artış tutarı kadar bir meblağı yükleniciye vermekte, a_2 (diğer işçilik) katsayısının da içinde bulunduğu 7'nci maddeye göre fiyat farkı vererek de asgari ücretteki artış oranı ile asgari ücretteki artış tutarı arasındaki farkı telafi etmektedir. Sonuç olarak idare tarafından yükleniciye asgari ücretteki artış oranı kadar fiyat farkı her hakediş içerisinde verilmektedir.

Yukarıda yer alan Kamu İhale Genel Tebliği'nde belirtildiği üzere bu gibi durumlarda, yani fiyat farkı ödemelerinde a_2 katsayısının hesaplandığı ve yükleniciye asgari ücretteki artış oranı kadar fiyat farkı verildiği durumlarda, yüklenicinin de asgari ücretin üzerinde bir ödeme öngörülen personele asgari ücretteki artış oranı kadar bir artış yapması ve bordrosunu da buna göre düzenlemesi bir zorunluluktur.

Yapılan incelemelerde; söz konusu ihalede bazı personel için brüt asgari ücretin %30, %50 ve %70 fazlası ödeme yapılacağı ve fiyat farkı ödemelerinde hem a_1 hem de a_2 katsayılarına göre hesap yapılacağı belirtilmiş olmasına rağmen, söz konusu personele asgari ücretteki değişiklikler sonrası sadece asgari ücretteki artış tutarı kadar artırımda bulunulduğu, asgari ücretteki artış oranının dikkate alınmayarak eksik ücret ödendiği görülmüştür.

Bu suretle 56 aylık sözleşme sürecinde;

- %30 artırımlı ücret öngörülen personelin her birine toplam 3.475,98 TL,
- %50 artırımlı ücret öngörülen personelin her birine toplam 5.793,30 TL,
- %70 artırımlı ücret öngörülen personelin her birine toplam 8.110,62 TL

eksik ödemede bulunulmasına rağmen, Kurum tarafından yüklenicinin hakkedişlerinin tam olarak ödendiği görülmüştür.

Hizmet İşleri Genel Şartnamesi'nin "Çalışanların özlük hakları" başlıklı 38'inci maddesinde personel ücretlerinin tam ve doğru olarak ödenmesinin idare ve kontrol teşkilatının görevi olduğu belirtilmiş, aynı maddenin ikinci fıkrasında vasıflı personel çalıştırılması ihale dokümanında öngörülen işlerde bu personele asgari ücretin üzerinde bir ödeme yapılması istenmişse, belirlenen asgari ödeme tutarının ilgili personele ödenip ödenmediğini kontrol etme görevinin kontrol teşkilatında olduğu açıkça belirtilmiştir.

Gerek Genel Tebliğ gerekse Fiyat Farkı Kararnamesi hükümlerine aykırı olarak personele yüklenici tarafından ödenen ücretlerin eksik ödenmesi mevzuata uygun bulunmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; " Hizmet alımı suretiyle gerçekleştirilen ihale kapsamında çalışan personele yüklenici tarafından eksik ücret ödenmesi hususu ile ilgili Temizlik İşleri Müdürlüğümüzce Hizmet alımı kapsamında çalıştırılan toplam 274 vasıflı personelin (%30 artırımlı öngörülen personeller, %50 artırımlı öngörülen personeller, %70 artırımlı öngörülen personeller) 2010-2011-2012-2013-2014 yıllarında çalıştırıldıkları aylar tespit edilmiş olup, ilgili personellere verilmesi gereken fiyat farkı ödemeleri hem al hem de a2 katsayısına göre hesap edilerek yazımız ekinde sunulmuştur, asgari ücret artış oranı dikkate alınarak eksik ücret ödemelerinin ilgili personellere verilmesi hususunda çalışmalara başlanılmıştır. " denilmiştir.

Sonuç olarak, kamu idaresi cevabında, bulguda yer alan hususla ilgili çalışmalara başlanıldığı ve her kişinin alacak tutarlarının hesaplandığı belirtildiğinden konunun tamamlanması temin bakımından takip eden denetim dönemlerinde izlenmesine devam edilecektir.

BULGU 7: Kurum Tarafından Alınması Gereken Eysel Katı Atık Ücretine Ait Takip ve Tahsil İşlemlerinin Tam Olarak Uygulanmaması

Kurum tarafından 13.05.2006 tarihinden itibaren alınması gereken evsel katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücretine ait tarifinin 2014 yılı sonuna kadar belirlenmediği, tahakkuk ve tahsilâtların yapılmadığı görülmüştür.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 26.04.2006 tarih ve 5491 sayılı Kanun'la değişik "İlkeler" başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde; kirlenme ve bozulmanın önlenmesi, sınırlandırılması, giderilmesi ve çevrenin iyileştirilmesi için yapılan harcamaların kirlenme veya bozulmaya neden olan tarafından karşılanacağı ifade edilmiştir.

Aynı Kanun'un 26.04.2006 tarih ve 5491 sayılı Kanun'la değişik 'Tanımlar' başlıklı 2'nci maddesinde ise "Kirlenme" tanımının "*faaliyetleri sırasında veya sonrasında doğrudan veya dolaylı olarak çevre kirliliğine, ekolojik dengenin ve çevrenin bozulmasına neden olan gerçek ve tüzel kişileri*", "Eysel katı atık" tanımının ise "*tehlikeli ve zararlı atık kapsamına girmeyen konut, sanayi, işyeri, piknik alanları gibi yerlerden gelen katı atıkları*" ifade ettiği belirtilmiştir.

Kanun'un 26.04.2006 tarih ve 5491 sayılı Kanun'la değişik 11'inci maddesinin on birinci fıkrasında aynen:

“Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdukmak, işletmek veya işlettiirmekle yükümlüdürler. Bu hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacaklar, sorumlu yönetimlerin yapacağı yatırım, işletme, bakım, onarım ve ıslah harcamalarına katılmakla yükümlüdür. Bu hizmetten yararlananlardan, belediye meclisince belirlenecek tarifeye göre katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücreti alınır. Bu fıkra uyarınca tahsil edilen ücretler, katı atıkla ilgili hizmetler dışında kullanılamaz.”

denilerek belediyelerin evsel katı atık dolayısıyla yapacakları harcamaların, bu hizmetten yararlanan kişilerden, yani kirlenmeye, evsel katı atıkların oluşmasına sebep olanlardan alınmasının bir zorunluluk olduğu ifade edilmiştir.

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un 1’inci maddesinde belediyelerin de dâhil olduğu birçok kamu kurum ve kuruluşunca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç, herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Belediyeler tarafından gerçekleştirilen evsel katı atık toplama işi, kirleten kişilere yapılan bir nev’i hizmettir. Zira, 2872 sayılı Kanun’da da belirtildiği üzere kirleten kişinin bu kirliliğin giderilmesi için yapılacak harcamaları karşılaması Kanun’un temel prensiplerindedir. Dolayısıyla bu hizmet için ücret tarifesi belirlenip, masrafların kirleten kişilerden alınması gerekirken bu hususun yerine getirilmemesi veya eksik uygulanması, hem 2872 hem de 4736 sayılı Kanun’a açıkça aykırıdır.

Yapılan incelemelerde; kurum tarafından katı atıkların toplanması için 2006 yılından 2014 yılı sonuna kadar yaklaşık 236 milyon TL’lik bir harcama yapıldığı, buna karşılık aynı dönemde yaklaşık 15 milyon TL çevre temizlik vergisi tahsil edildiği görülmüştür. Yani Belediye, kirliliğin önlenmesi amacıyla yaptığı yaklaşık 236 milyon TL’lik harcamanın sadece 15 milyon TL’lik kısmını kirleten kişilerden alabilmiş, yaklaşık 220 milyon TL’lik kısım ise Belediye’nin bütçesinden çıkmıştır.

Sonuç olarak; 2872 sayılı Kanun’a göre 13.05.2006 tarihinden itibaren belediyeler tarafından katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücret tarifesinin belirlenmesi ve bu ücretlerin kirleten tüm kişilerden alınması gerekirken, Elazığ Belediyesi tarafından hiçbir tahakkuk kaydı yapılmamasında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "2014 yılı hesaplarının denetimi sonucunda Sayıştay Denetçisince hazırlanan ilgi sorgu kâğıdınının 11. maddesinde; kurum tarafından katı atık toplanması için 2006 yılından 2014 yılı sonuna kadar yaklaşık 236 milyon TL'lik bir harcama yapıldığı, buna karşılık aynı dönemde yaklaşık 15 milyon TL Çevre Temizlik Vergisi tahsil edildiği görülmüştür. Yaklaşık 220 milyon TL'lik kısım ise Belediye Bütçesinden çıkmıştır. 2872 sayılı Kanun'a göre 13.05.2006 tarihinden itibaren belediyeler tarafından katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücret tarifesinin belirlenmesi ve bu ücretlerin kirleten tüm kişilerden alınması gerekirken, Elazığ Belediyesi tarafından hiçbir tahakkuk kaydı yapılmamasında hukuka uyarlık bulunmamaktadır denilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu' nun 14. Maddesinde; *"Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;*

*a) İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, **temizlik ve katı atık**; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yüksek öğrenim tarafından öğrenci yurtları (Bu Kanununun 75 inci maddesinin son fıkrası, belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler tarafından, orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları ile Devlete ait her derecedeki okul binalarının yapım, bakım ve onarımı ile tefrişinde uygulanmaz.); sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. (Mülga son cümle: 12/11/2012-6360/17 md.) (...)(Ek cümleler: 12/11/2012-6360/17 md.)* Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler." denilmiştir. Görüldüğü üzere katı atık toplama, taşıma ve bertaraf etme Belediyemizin asli görevleri arasında sayılmıştır.

2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 26.04.2006 tarih ve 5491 sayılı Kanun'la değişik 11. maddesinin on birinci fıkrasında "...Bu hizmetten yararlananlardan, belediye meclisince belirlenecek tarifeye göre katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücreti alınır. Bu fıkra uyarınca tahsil edilen ücretleri katı atıkla ilgili hizmetler dışında kullanılamaz." denilmiştir. Yapılan bu değişiklikle Belediye Meclisince tarife belirlenmesi istenmiştir. Belediyemiz 07/05/2012 tarih

ve 2012/117 sayılı kararıyla tarife belirlenmiş ve uygulamaya konulmuştur. (EK-8.1) Ancak uygulama ile ilgili olarak 2012/1406 esas no ile Elazığ 2.İdare Mahkemesi'ne yürütmenin durdurulması için dava açılmış 20/06/2013 tarihinde ilgili mahkeme yürütmeyi durdurmuştur. (EK-8.2) İdaremizce yürütmeyi durdurma kararına karşı Malatya Bölge İdare Mahkemesi'ne itirazda bulunulmuş olup; itirazımız reddedilmiştir. Akabinde yerel mahkeme tarafından 2013/607 K. sayılı karar ile dava konusu işlem iptal edilmiştir. Belediyemiz tarafından 25/07/2013 tarihinde temyiz talebinde bulunulmuştur. Dosya temyizden dönmemiştir.

Sonuç olarak; Yukarıda belirttiğimiz gibi Belediye Kanununun 14.maddesine istinaden temizlik ve katı atık toplama belediyemizin asli görev olduğu için yapılan hizmet giderleri yine aynı kanununun 60. maddesine istinaden Bütçe'ye konulmuş ve harcama yapılmıştır. Ayrıca bu konuyla ilgili temyiz süreci sonuçlandıktan sonra tahakkuk ve tahsilat işlemleri yapılacaktır." Denilmiştir.

Sonuç olarak, kamu idaresi cevabında, temizlik ve katı atık hizmetinin belediyenin asli görevlerinden olduğu, 2012 yılında evsel katı atık ücret tarifesinin belirlendiği, ancak bu işlemin idare mahkemesi tarafından iptal edildiği belirtilmiştir.

Öncelikle, bir hizmetin belediyelerin asli görevlerinden olması, o hizmet için ücret alınmayacağı anlamına gelmez. Zira Belediye görevlerinin sayıldığı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesinde yer alan ve belediyenin asli görevlerinden olan mezar, defin, nikah, konut gibi hizmetler için de belediyeler ücret talep etmektedirler. Kaldı ki evsel katı atık toplama, taşıma ve bertaraf hizmeti için belediyelerce ücret alınmak zorunda olduğu 2872 sayılı Kanun'da açıkça belirtilmiştir.

Kurum, 2012 yılında söz konusu hizmet için ücret tarifesi belirlemiş ve bu işlem idare mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Mahkeme, idare tarafından yapılan maliyet analizlerinin evsel katı atık sistemi ile bağlantılı olmayan unsurlar içermesi, temel birleşenler açısından bir ayrıntıya yer vermemesi, halkın yeterince bilgilendirilmemesi ve kısa bir süreçte çalışmanın tamamlanması sebepleri ile iptal kararı vermiştir. Mahkemece belirtilen gerekçelerden de rahatça anlaşılacağı üzere söz konusu iptal kararı böyle bir ücretin alınamayacağı, böyle bir tarifenin belirlenemeyeceği sebepleri ile değil, tarife belirlenirken yapılan hatalar nedeniye verilmiştir. Böyle bir durumda idarenin derhal hatalarını düzeltip tekrar tarife çalışmaları yapması gerektiği açıktır. Aradan geçen uzun zamana rağmen söz konusu işlemin düzeltilmemesi, yeni tarifenin belirlenmemesi ve ücretlerin tahsil edilmemesi

kurum açısından ciddi gelir kaybına sebep olmuştur.

BULGU 8: Kurum Tarafından Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisi Kurulmaması ve İşletilmemesi

Kurum katı atık toplama hizmetlerinin incelenmesi sonucunda; Belediye tarafından evsel katı atık bertaraf tesisinin 2872 sayılı Çevre Kanunu'nda yapılan değişiklikten yaklaşık 8 yıl geçmesine rağmen halen kurulmadığı, tam anlamıyla faaliyete geçmediği görülmüştür.

13.05.2006 tarih ve 26167 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5491 sayılı Kanun'la 2872 sayılı Çevre Kanunu'nda çeşitli değişiklikler yapılmış ve belediyelere atık su arıtma tesisleri ile evsel katı atık bertaraf tesisi kurma yükümlülükleri getirilmiştir.

5491 sayılı Kanun'un Geçici 4'üncü maddesinde, atıksu arıtma ve evsel nitelikli katı atık bertaraf tesisini kurmaması belediyelerin bu tesislerin kurulmasına ilişkin iş termin plânlarını bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih olan 13.05.2006 tarihinden itibaren bir yıl içinde Bakanlığa sunması gerektiği ve nüfusu 100.000'den fazla olanlarda 3 yıl içinde işletmeye almak zorunda olduğu hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un 5'inci maddesinde; Kanun'un 8'inci maddesi ile atık su altyapı sistemleri ve katı atık bertaraf tesisleri kurma yükümlülüğü verilen kurum ve kuruluşların, bu yükümlülüklerini, bu maddede belirtilen süre içinde yerine getirmemeleri halinde; belediyelerde nüfusu 100.000'den fazla olanlara 50.000 Türk Lirası ceza verileceği belirtilmiştir.

5491 sayılı Kanun'un 8'inci maddesi 2872 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinde değişiklik yapan bir maddedir. Bu maddede gerek atık su sistemlerinin (kanalizasyon, arıtma, bertaraf) gerekse evsel katı atık bertaraf tesislerinin kurulması ve işletilmesinin belediyelerin görevi olduğu açıkça hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri doğrultusunda, Elazığ Belediyesi'nin 5491 sayılı Kanun'un yürürlük tarihi olan 13.05.2006 tarihinden itibaren 1 yıl içinde yani 13.05.2007 tarihine kadar iş termin planlarını Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na sunması, iş termin planlarının sunulmasından itibaren de 3 yıl içinde yani en geç 13.05.2010 tarihine kadar söz konusu tesisleri işletmeye alması gerekirken, 2014 yılı sonu itibarıyla halen evsel katı atık bertaraf tesislerinin tam manasıyla kurulmadığı ve işletmeye alınmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; " Elazığ Belediyesi, Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi ile ilgili;

Ağustos/2004 tarihinde "Evsel, Evsel Nitelikli Endüstriyel Katı Atıklar ve Tıbbi Atık Düzenli Depolama Sahası Nihai ÇED Raporu" hazırlanmış olup Bakanlıktan 06A0.2004 tarihli söz konusu 3,8 hektarlık alan için " ÇED Olumlu Belgesi" alınmıştır.

İlimiz, Merkez İlçe Dişidi-Çötelü-Üçağaç köyleri arasındaki 131,8 hektar yüzölçümüne sahip Katı Atık Düzenli Depolama Alanı 2009 yılında faaliyete geçmiştir.

Çöp gazından elektrik enerjisi üretimine bağlı olarak yüklenici firma ITC-KA Enerji Üretim A.Ş. ile 22.08.2014 tarihinde sözleşme imzalanmış olup 08.09.2014 tarihinde yer teslimi yapılmıştır. İmzalanan sözleşme gereği; 20 yıl süreyle üretilecek enerjinin %35'i ve saha kira bedeli Elazığ Belediyesi'ne verilecektir.

Katı Atık Düzenli Depolama Sahasında, gelen atıkların depolandığı mevcut lotun kapasitesinin dolmuş olması ve yeni lotun olmaması sebebiyle standarda uygun depolama yapılamadığından; 26.01.2015 tarihinde **Katı Atık Düzenli Depolama Sahası 2. Lot ve Sızıntı Suyu Havuzu Avan ve Uygulama Projesinin Çizilmesi ve İhale Eki Dokümanlarının Hazırlanması ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Onayının alınması** işi için ihaleye çıkılmıştır.

Mayıs 2015 tarihinde Katı Atık Düzenli Depolama Sahası 2. Lot ve Sızıntı Suyu Havuzu 5 yıl kapasiteli yapım ihalesine çıkılması planlanmaktadır. (EK-9)

Elazığ Belediyesi, Atıksu Arıtma Tesisi ile ilgili;

1993 yılında işletmeye alınan Atıksu Arıtma Tesisi İlimiz, Bingöl Karayolu 17. km'sinde bulunmaktadır. Şehrimizde konutlarda ve işyerlerinde üretilen evsel nitelikli atıksuların arıtımı, organik (fiziksel ayrışım) ve biyolojik arıtılması ile oluşan çamurların bertarafı ve alıcı ortama deşarj edilen suların dezenfeksiyonu işlerini kapsamaktadır.

Atıksu Arıtma Tesisinin;

1.kademesi 300.011 eşdeğer nüfusa ve 820 lt/s atıksu debisine,

2.kademesi 549.956 eşdeğer nüfusa ve 1671 lt/s atıksu debisine göre projelendirilmiştir (İller Bankası verilerine göre)

Tesis; a) Ön (Fiziksel) Arıtma,

b) Biyolojik Arıtma,

c) Çamur Giderme ünitelerinden oluşmaktadır.

Atıksu Arıtma Tesisi 2020 yılı kapasitesine göre projelendirilmiş olup 2000 yılı kapasitesini karşılayacak kısmının elektrik, mekanik ve betonarme kısımlarının ömrünü tamamlaması nedeniyle Azot, Fosfor, Karbon giderimi sağlayacak nitelikte 120.000m³/gün kapasiteli İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi için ihaleye çıkılacaktır." Denilmiştir.

Sonuç olarak, kamu idaresi cevabında, 2009 yılında katı atık depolama alanının faaliyete geçtiği, 2014 yılında elektrik enerjisi için özel bir şirketle anlaşma sağlandığı ve yer teslimi yapıldığı, depolama alanındaki lotun dolduğu, bunun için ikinci lot için ihaleye çıktığı belirtilmiştir.

Bulguda ayrıntılı bir şekilde belirtildiği üzere Belediyenin en geç 13.05.2010 tarihine kadar bertaraf tesisini kurması ve işletmeye alması gerekmekteydi. Söz konusu tarihe kadar kurulması ve işletmeye alınması gereken tesis depolama alanı değil bertaraf tesisidir. Bu nedenle depolama alanı kurularak mezkûr görevin yerine getirildiğini söylemek mümkün değildir. Konunun sonraki denetim dönemlerinde takip edilmesine devam edilecektir.

BULGU 9: Ambalaj Atıklarının Toplanmasında Kurum'un Vazifelerini Yerine Getirmemesi

Elazığ Belediyesi dâhilinde yapılan ambalaj atıkları toplama faaliyetlerinin incelenmesi sonucunda; kurum haricindeki kişi ve kurumların Belediye sınırları dâhilinde ambalaj atıklarını topladıkları, bu işlem için Belediye tarafından herhangi bir ihale yapılmadığı gibi söz konusu firma ve kişilerden herhangi bir ücret de talep edilmediği, söz konusu faaliyetlerin önlenmediği görülmüştür. Ayrıca Belediye'nin kendi araçları ile topladığı az miktardaki ambalaj atıklarını ihale yapmaksızın Elkay Atık Toplama ve Geri Dönüşüm Or. Ür. İn.N.P.M.G.S.T Ltd Şti.'ye sattığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmanın belediyenin yetkileri arasında olduğu belirtilmiş, aynı maddenin ikinci fıkrasında bu hizmetin Danıştay'ın görüşü ve İçişleri Bakanlığı'nın kararıyla süresi kırk dokuz yılı

geçmemek üzere imtiyaz yoluyla devredebileceği hüküm altına alınmıştır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde belediyelerin kiralama işlemlerinin 2886 sayılı Kanun'a göre yapılacağı belirtilmiş, "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde ise "hakların kiralanması" "Kira" tanımını içinde değerlendirilmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği 24.08.2011 tarih ve 28035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Yönetmelik'in "Genel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ambalaj atığı üreticilerinin, ambalaj atıklarını, bağlı buldukları belediyenin ambalaj atıkları yönetim planına uygun olarak, diğer atıklardan ayrı biriktirmek ve belediyenin toplama sistemine bedelsiz vermekle yükümlü olduğu, ancak belli şartları taşıyan üreticilerin bunu bedel karşılığı verebilecekleri belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Belediyelerin görev ve yetkileri" başlıklı 8'inci maddesinin ikinci fıkrasının (i) bendinde ambalaj atıklarının yetkili olmayan kişiler tarafından toplanmasını, taşınmasını, depolanmasını, geri dönüştürülmesi ve geri kazanılmasını önlemek amacıyla gerekli tedbirleri almanın belediyelerin görev ve sorumluluğunda olduğu belirtilmiştir.

Yönetmelik'in "Ambalaj atıklarını ayrı toplama sistemi" başlıklı 24'üncü maddesinin birinci fıkrasında 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesi kapsamında, belediyelerin ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanmasından sorumlu olduğu, ikinci fıkrasında ise belediyelerin bu işi kendisinin yapacağı veya sözleşme imzaladığı çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama-ayırma tesisleri ile gerçekleştireceği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemelerde; Belediyenin söz konusu atıklardan az bir kısmını kendisinin topladığı ve ihalesiz olarak satış yaptığı, diğer kısmının ise izinsiz şekilde bir kısım kişi ve şirketler tarafından toplanarak çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama-ayırma tesislerine satıldığı görülmüştür.

Belediyenin kendi topladığı ambalaj atıklarını ihalesiz bir şekilde karşılıklı anlaşılabilir bir fiyat üzerinden özel bir şirkete satması 2886 sayılı Kanun hükümleri mucibince mümkün değildir. Söz konusu satış için ihale yapılarak hem rekabetin hem de eşit muamelenin

sağlanması gerektiği açıktır.

Ambalaj atıklarının toplanmasında ise 5393 sayılı Kanun'a göre belediyeler hem yetkilidir hem de söz konusu husus belediyeler için bir imtiyaz hakkıdır. Yukarıda bahsi geçen Yönetmelik de bu hususu benzer şekilde düzenlemiş, ambalaj atığı üreticilerinin, ambalaj atıklarını belediyenin toplama sistemine bedelsiz olarak vereceğini, belediyelerin bu işi kendisinin veya sözleşme imzaladığı çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama-ayırma tesisleri aracılığı ile gerçekleştireceğini belirtmiştir. Belediye için bir imtiyaz hakkı olan ve gelir getirici nitelikte bulunan bu işlem, ya Belediye tarafından kendi imkânları ile yerine getirilmeli ya da 2886 sayılı Kanun'a göre, rekabetin ve eşit muamele ilkelerinin sağlandığı bir ortamda ihale edilmelidir.

Kamu idaresi cevabında; "Çevre ve Orman Bakanlığının 03.03.2011 tarih ve B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01-16 sayılı 7/18239 esas numaralı soru önergesi konulu yazısı ekte sunulmuş olup, Çevre ve Orman Bakanlığının soru önergesine vermiş olduğu cevapta özetle, Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde belediyelerin, ambalaj atıklarını toplama, taşıma ve ayrıştırma işini Bakanlıktan lisans almış işletmelere ihale yolu ile verilmesine yönelik bir zorunluluk bulunmadığı belirtilmektedir; ancak Elazığ Belediyesi olarak Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğinde belirtilen sorumluluklarımızı yerine getirmek amacıyla Entegre Atık Yönetimi çerçevesinde Ambalaj Atıkları Yönetim Planı hazırlanması çalışmalarına başlanılmıştır. Ambalaj Atıkları Yönetim Planının onaylanmasından sonra ihale süreci başlatılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak, kamu idaresi cevabında, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın bir soru önergesine verdiği cevaptan bahsedilmiş, bu cevapta ambalaj atıklarının toplama, taşıma ve ayrıştırma işinde Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğine göre ihale yapılması yönünde bir zorunluluk bulunmadığı belirtilmiştir. Ayrıca kurum ambalaj atıkları yönetim planının hazırlandığı, bu planın onaylanmasından sonra ihale sürecinin başlatılacağı ifade edilmiştir.

Öncelikle, gerek 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda gerekse 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nda yer alan hükümlere göre söz konusu iş için ihale yapma zorunluluğu bulunurken, kanundan daha aşağı bir norm olan yönetmeliklerde bu hususun düzenlenmemiş olması ihale yapılmayacağı anlamına gelmez. Bulguda da belirtildiği gibi katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin

birinci fıkrasının (g) bendine göre belediyelerin hem yetkisinde hem de belediye için bir imtiyaz hakkıdır. 2886 sayılı Kanun'a göre bir "hak" olan imtiyaz hakkının kiralanması ise ihale usullerine tabidir. Dolayısıyla belediye için gelir getirici nitelikte olan bu hakkın rekabet ve eşit muamele ilkelerinin sağlandığı bir ihale sonucunda kiraya verilmesi gerekmektedir. Kurum söz konusu ihalenin gerçekleştirileceğini belirttiğinden konunun sonraki denetim dönemlerinde takip edilmesine devam edilecektir.

BULGU 10: Kurum Tarafından Tahsil Edilen Kazı Bedellerinde Mevzuata Aykırı Bir Şekilde İndirimli Tarife Uygulanması

Kurumun 2014 yılında uyguladığı ücret tarifesi ve bu tarifeye dayanılarak tahsil edilen ücretlerin incelenmesi sonucunda; Fen İşleri Müdürlüğü bünyesinde tahsil edilen 'Kazı Ücretleri' için nitelik olarak aynı olan işlerde farklı kişi ve kurumlara farklı ücret tarifesi belirlendiği görülmüştür.

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinin birinci fıkrasında belediyelerin de içinde bulunduğu kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un diğer fıkralarında birinci fıkra hükmünün istisna ve muafiyetleri tek tek sayılmış, altıncı fıkrasında ise Bakanlar Kurulu'nun birinci fıkra hükmünden muaf tutulacak kişi veya kurumları tespit etmeye yetkili olduğu belirtilmiştir.

Görüldüğü üzere Kanun'a göre temel prensip, hizmetlerin eşit muamele ilkesi doğrultusunda kişi veya kurum ayrımı yapılmaksızın herkese eşit şartlarla sunulmasıdır. Herhangi bir mal veya hizmetin bazı kişi ve kurumlara indirimli tarife üzerinden sunulabilmesi ancak Kanun'da belirtilen durumlarda mümkündür.

Mezkûr Kanun'un yayımından sonra değişik tarihlerde Bakanlar Kurulu Kararları yayımlanmış ve birçok kişi ve kuruma muafiyetler tanınmıştır. Ancak belediyeler tarafından sunulan kazı işlerinde doğalgaz, elektrik veya telekom şirketlerine muafiyet tanıyan bir düzenlemeye rastlanılamamıştır.

Yapılan incelemelerde; kurumun doğalgaz, elektrik ve telekom şirketleri ile

protokoller imzaladığı, belediye meclisinin ise protokollü işler için kazı bedellerini düşük belirlediği görülmüştür.

Sonuç olarak; Bakanlar Kurulu Kararı ile muafiyet tanınmadan belediyeye ait bir hizmetin belediye meclis kararı ile herhangi bir kişi veya kuruma indirimli tarife üzerinden sunulması hukuka uygun değildir.

Kamu idaresi cevabında; "Fen İşleri Müdürlüğü bünyesinde tahsil edilen kazı ücretleri için nitelik olarak aynı olan işlerde farklı ücret tarifesi uygulaması Belediye Meclisince alınan karara göre tatbik edilmiştir.." denilmektedir.

Sonuç olarak, kamu idaresi cevabında, kazı ücretlerinin farklı alınmasının sebebi olarak Belediye Meclis Kararı gösterilmiştir.

4736 sayılı Kanun'a göre işletmecilik gereği yapılması gereken ticari indirimler hariç herhangi bir kişi ve kurum lehine Bakanlar Kurulu kararı olmadan indirim yapılması mümkün değildir. Ayrıca Belediye Meclisince alınacak kararların Kanun ve yürürlükte olan diğer mevzuat düzenlemelerine uygun olması gerektiği açıktır. Bu nedenle ücret tarifeleri belirlenirken mezkûr Kanun hükümlerine uygun hareket edilmeli, işletmecilik gereği yapılan ticari indirimler hariç herhangi bir kişi ve kuruma avantajlı durum sağlanmamalıdır.

BULGU 11: Kurum Tarafından Yapılan İşletme Hakkı ve İş Yeri Kiralamalarında Mevzuata Aykırı Olarak Kira Süresinin Uzatılması

Kuruma ait taşınmazların incelenmesi sonucunda; Belediye tarafından kiraya verilen bir kısım taşınmaz ve işletme haklarına ait kira sürelerinin mevzuata aykırı bir şekilde ihale yapılmaksızın uzatıldığı, işyeri kiralamalarında tahliye edilebilir konuma gelen yerlerin takibinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

01.01.1984 tarihinde yürürlüğe giren 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 1'inci maddesinde belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun'a göre yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un 64'üncü maddesinde kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresinin, on yıldan çok olamayacağı, ancak bazı hususi durumlarda bu sınırın aşılacağı belirtilmiş, süre uzatımı ile ilgili herhangi bir hükme yer verilmemiştir.

01.07.2012 tarihinde yürürlüğe giren Türk Borçlar Kanunu ile kiralama işlemleri hakkında yeni düzenlemeler getirilmiştir. Kanun'un 339'uncu maddesinde kamu kurum ve kuruluşlarının hangi usul ve esaslarla yapılmış olursa olsun konut ve çatılı işyeri kiralamalarında Türk Borçlar Kanunu hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiş, 347'inci maddesinde ise belirli ve belirsiz süreli kira sözleşmelerinin sona ermesine ilişkin düzenlemeler hüküm altına alınmıştır.

Türk Borçlar Kanunu'nun yürürlüğe girdiği tarihten sonra kamu kurumları için de bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı açıktır. Ancak kamu kurumlarının, sadece konut ve çatılı işyeri kiralamalarında bu Kanun hükümlerine dâhil edildiğini unutmamak gerekir. İşletme hakkının kiralanması gibi kiralamalarda kamu kurumlarının da Kanun'un şümülünde olduğunu ifade eden bir hüküm mevcut değildir. Bu nedenle bu gibi kiralamalarda eskiden olduğu gibi kamu hukukuna ait özel düzenlemeleri, yani 2886 sayılı Kanun'da belirtilen süreleri esas almak gerektiği açıktır. Bu mevzuata göre ihale sonrası süre uzatımı verilmesi veya tahliye işlemi yapılmadığından kira süresinin doğrudan uzatılması mümkün değildir.

Zira, kiralama işlemlerinde, kira süresi sözleşmenin temel öğelerinden biridir. Hukuk prensiplerine göre kanunlarda özel düzenleme bulunmadıkça söz konusu sürenin değiştirilmesi bütüncül işlemin değiştirilmesi ile aynı usule tabidir. Bu nedenle belli bir süreyle ve belli şartlarla ihalesi yapılan ve kanunlarda sürenin uzaması gerektiğine dair hüküm bulunmayan bir işlem, süresinin bitiminde sonlandırılmalı, söz konusu yer için 2886 sayılı Kanun uyarınca tekrar ihaleye çıkılarak, rekabet ve eşit muamelenin sağlanacağı bir ortamda kiraya verilmelidir. Aksi bir durum, yani işlemin içinden yalnız süre ögesinin çekilerek ayrı bir tahsis şekli oluşturulması, 2886 sayılı Kanun'a tabi işlem ile verilmesi gereken bir hakkın Kanun'a aykırı bir şekilde belirli bir kişiye verilmesi anlamına gelir ki bu da mali mevzuat açısından oldukça sakıncalıdır.

Söz konusu hususta çeşitli yargı kararları da mevcuttur. Mesela Danıştay 10. Dairesinin 19.12.1991 gün ve 1989/2736 E. ve 1991/3850 K. sayılı Kararında;

"...2886 sayılı Devlet İhale Yasasının 64'üncü maddesinde, bu yasa kapsamındaki idarelerin taşınır ve taşınmaz mallarını kiraya verme süreleri belirlenmiş olup; kira süresinin bitimi üzerine taşınmaz malın yeniden kiraya verilebilmesi, ancak yeniden ihale yapılması halinde mümkün bulunmaktadır."

denilerek konuya açıklık getirilmiştir.

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 30.12.2013 tarih ve 2012/328 E, 2013/1752K sayılı Kararında da benzer bir husus irdelenmiş, uyuşmazlığın çözümünde uygulanacak mevzuattaki önceliğin, özel kanun niteliğindeki 2886 sayılı Kanun olması gerektiği, 2886 sayılı Yasanın kiralama işlemlerine genel olarak süre sınırı koyarak bu noktada idareleri yükümlülük altında bıraktığı vurgulanmıştır. Ayrıca sözleşmenin süre sonunda uzaması gerektiği yönündeki adli mahkeme kararı kaldırılmış, söz konusu sözleşmenin bitimi ile birlikte tahliye işlemlerinin gerçekleştirilerek 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre tekrar ihale yapılması gerektiği yönündeki idare mahkemesi kararı kabul edilerek hüküm uyuşmazlığı giderilmiştir.

Yapılan incelemelerde kurum tarafından kiraya verilen;

- 59 adet büfeden 48 tanesinin,
- 40 adet işyerinden 26 tanesinin,
- Otobüs terminalinde yer alan 34 adet işyerinin tamamının

kira sürelerinin dolduğu, kira ilişkilerinin uzayan sürelerle devam ettirildiği görülmüştür. Ayrıca kirada olan 40 iş yerinden 4 tanesinin sözleşmelerine dahi ulaşılamamış, ilk sözleşme tarihleri bulunamamıştır.

Yukarıda yer alan kira sözleşmelerinin tamamına yakınında ilk sözleşme süresi Türk Borçlar Kanunu'nun yürürlük tarihinden önce sona ermiştir. Söz konusu tarihlere sözleşmelerin sonlandırılması ve tekrar ihaleye çıkılması gerektiği açıktır. Dolayısıyla kiralamaların tamamına yakınında kira sürelerinin uzatılması hukuka aykırıdır. Ne var ki bu görevin yerine getirilmemesi ve kira sürelerinin uzaması ile birlikte Türk Borçlar Kanunu yürürlüğe girmiş ve çatılı işyeri kiralamaları bu Kanun'a tabi hale gelmiştir.

Bu nedenle öncelikle yapılması gereken yukarıda yer alan kiralamalardan işyeri ve işletme hakkı kiralamalarının birbirinden ayrılmasıdır. İşletme hakkı kiralamalarında sürenin uzaması mümkün olmadığından süresi dolanların tahliye edilmesi, işyeri kiralamalarında ise gerek 6098 sayılı Kanun gerekse bu Kanun'un yürürlük ve uygulama şekli hakkında çıkarılan 6101 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda uzama süreleri itibarıyla tahliyeye elverişli olanların tahliye edilmesi, tahliyeye elverişli olmayanların ise yukarıda bahsedilen kanunlarda belirtilen uzama sürelerinin geçmesini müteakip tahliye işlemlerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak; işletme hakkının kiralanması işlemlerinde ihale ile belirlenen sürenin sözleşme sonrası uzaması mümkün değildir. Söz konusu kiralamaların sonlandırılıp, tahliye işlemlerinin yapılması ve mezkûr yerler için tekrar ihaleye çıkılması gerekirken kira sürelerinin uzamasında hukuka uyarlık görülmemiştir. İşyeri kiralamalarında ise, 01.07.2012 tarihinden önce kira süreleri dolanların tahliye edilmesi gerekirken bunların tahliye edilmemesinin mevzuata aykırı olduğu açıktır. Ancak Türk Borçlar Kanunu yürürlüğe girdikten sonra, Kanun'da yazılı süre ve şartların oluşmasını beklemek gerektiği de bir gerçektir. Bu nedenle işyeri kiralamalarında sözleşme süresi, uzayan süre, Borçlar Kanunu'na göre tahliye edilebilecek süre gibi hususların takip edilip tahliye edilebilir aşamaya gelenlerin tahliyesinin gerçekleşmesi gerekirken bu hususların takip edilmediği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; "Kurum tarafından yapılan işletme hakkı ve işyeri kiralamalarında mevzuata aykırı olarak kira sürelerinin uzatılması ile ilgili konu hakkında Müdürlüğümüz tarafından herhangi bir uzatım kararı alınmamış olup, bahse konu işyerlerinin sözleşmelerinde yer alan 'Kira süresinin bitiminden sonra kira süresinin Encümenince uzatılmasının uygun görülmesi halinde, bir yıl uzatılmış sayılacaktır' ifadesinden hareketle konu Belediye Encümenine havale edilmiştir. Belediye Encümenince alınan karar neticesinde uzatımlar yapılmıştır. Konuyla ilgili yazışmalar ve sözleşme örneği ekte sunulmuştur." denilmiştir.

Sonuç olarak, kamu idaresi cevabında, bulguda yer alan hususun esasına ilişkin bir açıklamada bulunulmamış, sadece süre uzatım kararlarının müdürlük tarafından değil, Belediye Encümeni tarafından alındığı belirtilmiştir.

Bulguda ayrıntılı bir şekilde açıklandığı üzere kiralama işlemlerinde, kira süresi sözleşmenin temel öğelerinden biridir. Hukuk prensiplerine göre kanunlarda özel düzenleme bulunmadıkça söz konusu sürenin değiştirilmesi bütüncül işlemin değiştirilmesi ile aynı usule tabidir. Bu nedenle belli bir süreyle ve belli şartlarla ihalesi yapılan ve kanunlarda sürenin uzaması gerektiğine dair hüküm bulunmayan bir işlem, süresinin bitiminde sonlandırılmalı, söz konusu yer için 2886 sayılı Kanun uyarınca tekrar ihaleye çıkılarak rekabet ve eşit muamelenin sağlanacağı bir ortamda kiraya verilmelidir.

Bununla birlikte değişen Borçlar Kanunu çerçevesinde kiralamalar değerlendirilmeli, kiralamalardan işyeri ve işletme hakkı kiralamaları birbirinden ayrılmalıdır. İşletme hakkı kiralamalarında sürenin uzaması mümkün olmadığından süresi dolanların tahliye edilmesi,

işyeri kiralamalarında ise gerek 6098 sayılı Kanun gerekse bu Kanun'un yürürlük ve uygulama şekli hakkında çıkarılan 6101 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda uzama süreleri itibariyle tahliye elverişli olanların tahliye edilmesi, tahliye elverişli olmayanların ise yukarıda bahsedilen kanunlarda belirtilen uzama sürelerinin geçmesini müteakip tahliye işlemlerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 12: Kuruma Ait Salonların Siyasi Parti Faaliyetleri İçin Ücretsiz Kullandırılması

Kuruma ait konferans salonu 2014 yılı içinde 2 kez siyasi parti faaliyetlerinde ücretsiz kullandırılmıştır.

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinin birinci fıkrasında belediyelerin de içinde olduğu kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un diğer fıkralarında birinci fıkra hükmünün istisna ve muafiyetleri tek tek sayılmış, altıncı fıkrasında ise, birinci fıkra hükmünden muaf tutulacak kişi veya kurumları tespit etmeye Bakanlar Kurulu'nun yetkili olduğu belirtilmiştir.

Görüldüğü üzere Kanun'a göre temel prensip, hizmetlerin eşit muamele ilkesi doğrultusunda kişi veya kurum ayrımı yapılmaksızın herkese eşit şartlarla sunulması ve kamu kurumlarının ürettikleri mal ve hizmetler mukabilinde ücret almasıdır. Herhangi bir mal veya hizmetin bazı kişi ve kurumlara indirimli veya ücretsiz sunulabilmesi ancak Kanun'da belirtilen durumlarda ve Bakanlar Kurulu Kararları ile tanınan muafiyetlerle mümkündür.

Mezkûr Kanun'un yayımından sonra değişik tarihlerde Bakanlar Kurulu Kararları yayımlanmış ve birçok kişi ve kuruma muafiyetler tanınmıştır. Ancak söz konusu muafiyet kararlarında siyasi partiler lehine bir hükme rastlanılmamıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçelerden yardım yapılması" başlıklı 29'uncu maddesinin birinci fıkrasında gerçek veya tüzel kişilere kanuni dayanağı olmadan kamu kaynağı kullandırılmayacağı, yardımda bulunulamayacağı, menfaat sağlanamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Sonuç olarak; Bakanlar Kurulu Kararı ile muafiyet tanınmadan Belediyeye ait bir salonun ne amaçla olursa olsun ücretsiz olarak herhangi bir kişi, kurum veya siyasi partiye tahsis edilemeyeceği açıktır. Belediyeye ait her bir salon için kişi ve kurum ayrımı yapılmaksızın tarife belirlenmesi ve ücretsiz tahsis yapılmaması gerekirken, bu kurala uymadan yapılan tahsislerde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemize ait salon siyasi parti faaliyetlerine ücretsiz değil. Belediye Meclisimizin belirlediği tarife üzerinden ücretli olarak tahsis edilmiştir. Siyasi partilerden tahsil edilen ücretlerin makbuz sureti ektedir." denilmiştir.

Sonuç olara, kamu idaresi cevabında, kuruma ait salonların siyasi parti faaliyetlerine ücret mukabilinde tahsis edildiği ifade edilmiştir.

Bulguya konu edilen tahsis işlemleri 2014 Yılı'nın Mayıs ve Kasım aylarında gerçekleşmiştir. Bulgu sonrası gönderilen tahsilât makbuzları ise Sayıştay Raporunun (Kurumun cevaplandırması için gönderilen) tebliğ tarihinden sonraki bir tarih olan 29.04.2015 tarihine aittir. Dolayısıyla tahsilâtların Sayıştay Raporu üzerine gerçekleştirildiği düşünülmektedir. Bu nedenle konunun sonraki denetim dönemlerinde takip edilmesine devam edilecektir.

8. EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları**

2014 YILI BİLANÇOSU					
AKTİF			PASİF		
1	DÖNEN VARLIKLAR	169.860.472,96	3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	100.331.944,83
10	HAZİR DEĞERLER	5.288.394,11	30	KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	13.426.649,87
11	MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	1.424,00	32	FAALİYET BORÇLARI	15.692.792,63
12	FAALİYET ALACAKLARI	55.597.752,07	33	EMANET YABANCI KAYNAKLAR	42.370.276,73
14	DİĞER ALACAKLAR	2.528.697,03	36	ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	20.814.446,52
15	STOKLAR	3.374.365,91	37	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	7.985.071,64
16	ÖN ÖDEMELER	0,00	38	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	42.707,44
19	DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	103.069.839,84	4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	60.088.269,20
			40	UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	30.255.196,37
2	DURAN VARLIKLAR	1.295.848.793,10	43	DİĞER BORÇLAR	21.977.323,14
24	MALİ DURAN VARLIKLAR	17.272.435,98	47	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	7.855.749,69
25	MADDİ DURAN VARLIKLAR	1.277.668.386,84			
26	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	879.451,20	5	ÖZ KAYNAKLAR	1.305.289.052,03
29	DİĞER DURAN VARLIKLAR	28.519,08	50	NET DEĞER	1.126.387.538,81
			57	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	105.347.988,99
			58	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-1.013.527,11

		59	DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	74.567.051,34
AKTİF TOPLAMI	1.465.709.266,06	PASİF TOPLAMI	1.465.709.266,06	

NAZIM HESAPLAR					
900	GÖNDERİLECEK BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	0	901	BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	224.291.574,25
905	ÖDENEKLİ GİDERLER HESABI	224.291.574,25	911	TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	21.464.670,02
910	TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	21.464.670,02	921	GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	3.238.546,13
920	GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	3.238.546,13	999	DİĞER NAZIM HESAPLAR KARŞILIĞI HESABI	5.393.600,00
990	KİRAYA VERİLEN DURAN VARLIKLAR HESABI	5.393.600,00			
AKTİF TOPLAMI		254.388.390,46	PASİF TOPLAMI		254.388.390,46

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

HESAP KODU	1. DÜZEY	HESAP ADI	2012 YILI	2013 YILI	2014 YILI
600	1	Vergi Gelirleri	16.771.216,14	36.090.386,71	18.671.481,20
600	3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	35.678.715,07	58.214.636,15	47.039.465,90
600	4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	200,00	10.000,00	2.600,00
600	5	Diğer Gelirler	94.119.860,55	128.820.183,81	151.965.895,99
			146.569.991,76	223.135.206,67	217.679.443,09
630	1	Personel Giderleri	32.389.423,64	36.332.625,12	38.997.340,53
630	2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	5.934.228,99	6.528.144,32	6.695.680,96
630	3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	66.143.811,53	74.030.166,67	83.400.249,86
630	4	Faiz Giderleri	1.081.785,21	1.591.284,14	1.367.209,19
630	5	Cari Transferler	2.167.123,85	3.823.267,30	2.044.437,66
630	7	Sermaye Transferleri	15.019,48	89.570,69	159.327,40
630	12	Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	25.965,54	39.110,24	62,25
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	20.897.096,29	13.846.517,35	10.425.812,11
630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	16.784.775,47	1.138.792,98	22.271,79
			145.439.230,00	137.419.478,81	143.112.391,75
GELİR TOPLAMI			146.569.991,76	223.135.206,67	217.679.443,09
GİDER TOPLAMI			145.439.230,00	137.419.478,81	143.112.391,75
FAALİYET SONUCU			1.130.761,76	85.715.727,86	74.567.051,34

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>